

PORADNIK

GOSPODARKA ODPADAMI W KONTEKŚCIE NOWELIZACJI USTAWY O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH

PUBLIKACJA DEDYKOWANA SAMORZĄDOM
GMINNYM I ZAINTERESOWANYM PODMIOTOM
WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	6
2. STARY – NOWY... – SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI	8
2.1. EUROPA, KRAJ, REGION, GMINA.....	8
2.2. WOJEWÓDZKI PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA MAZOWSZA NA LATA 2012-2017 Z UWZGLĘDNIENIEM LAT 2018-2032	13
3. GMINA I JEJ ZADANIA	18
3.1. UTRZYMANIE CZYSTOŚCI I PORZĄDKU – OBOWIĄZKI GMINY	18
3.2. NIEZBĘDNE DZIAŁANIA W CELU WDROŻENIA NOWEJ USTAWY.....	23
4. PODMIOTY, KTÓRE ZAJMUJĄ SIĘ ODPADAMI.....	30
4.1. PRZEDSIĘBIORCY PROWADZĄCY DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ODBIORU ODPADÓW KOMUNALNYCH.....	30
5. INSTALACJE – STARE, NOWE, REGIONALNE... ..	36
6. SYSTEM – JAK FUNKCJONUJE ?.....	48
7. POMOC – KILKA UWAG I PORAD.....	56
7.1. HARMONOGRAM – JAK WDRAŻAĆ SYSTEM	56
7.2. KILKA WZORÓW.....	58
7.2.1. <i>Wzory uchwał.....</i>	<i>58</i>
7.2.2. <i>Wzory umów</i>	<i>68</i>
7.2.3. <i>Wzory SIWZ.....</i>	<i>72</i>
7.2.4. <i>Wzory materiałów informacyjno-edukacyjnych</i>	<i>80</i>

1. WSTĘP

1. Najważniejszym założeniem Poradnika jest pomoc osobom zajmującym się zagadnieniami gospodarki odpadami w strukturach samorządowych w dostosowaniu lokalnej gospodarki odpadami do nowych uwarunkowań prawnych.
2. Nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz innych przepisów pociąga za sobą ogromne zmiany zarówno w prawnych, organizacyjnych jak i technologicznych uwarunkowaniach gospodarowania odpadami w gminach.
3. Nowe przepisy prawa generują nowe obowiązki oraz konieczność ich interpretacji i poznania procedur, które powodują całkowitą zmianę sposobu myślenia o gospodarowaniu odpadami w gminie.
4. Czas na wdrożenie nowych przepisów jest dość krótki, a problemów ogromna ilość.
5. Poradnik ma na celu praktyczne przybliżenie nowej sytuacji, w tym wskazanie podstawowych zmian wraz z niezbędnymi procedurami postępowania.
6. Poradnik będzie prezentował różne uwarunkowania zmienionych przepisów co winno pomóc w przygotowaniu się do wymagań jakie stawia nowoczesna gospodarka odpadami oraz ich zgodne z wymaganiami prawa zagospodarowanie.

2. STARY – NOWY... – system gospodarki odpadami

2.1. Europa, kraj, region, gmina...

1. Akces Polski do Unii Europejskiej spowodował konieczność wprowadzenia wielu działań związanych z gospodarką odpadami, m.in. ograniczenia ilości deponowanych odpadów komunalnych czy zmniejszenia udziału w nich odpadów biodegradowalnych.
2. Główne zasady europejskiej gospodarki odpadami określone zostały m.in. w:
 - 2.1. Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (*dyrektywa ramowa*),
 - 2.1.1. powinno dążyć się do ilości wyeliminowania odpadów odprowadzanych wprost do środowiska,
 - 2.1.2. najważniejsze reguły w gospodarce odpadami: zapobieganie/prewencja, redukcja oraz ponowne użycie,
 - 2.2. Dyrektywie Rady 99/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999r. w sprawie składowania odpadów (*dyrektywa składowiskowa*),
 - 2.2.1. ograniczenie ilości składowanych komunalnych odpadów podlegających biodegradacji do w 2013r. – 50%, a w 2020r. – 35% całkowitej ilości (według wagi) komunalnych odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995r.
 - 2.3. Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 94/62/WE z dnia 20 grudnia 1994r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (*dyrektywa opakowaniowa*),
 - 2.3.1. zapobieganie powstawaniu odpadów opakowaniowych,
 - 2.3.2. wielokrotne używanie opakowań, recykling oraz inne formy odzysku odpadów opakowaniowych,
 - 2.4. Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/12/WE z dnia 11 lutego 2004r. zmieniająca dyrektywę 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych,
 - 2.4.1. odzysk co najmniej 60% wagowo odpadów opakowaniowych,
 - 2.4.2. recykling co najmniej 55% wagowo i co najwyżej 80% wagowo odpadów opakowaniowych,

- 2.5. Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE z dnia 4 lipca 2012r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (*dyrektywa WEEE*),
 - 2.5.1. ograniczenie ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
 - 2.5.2. zwiększenie ponownego użycia, recyklingu oraz innych form odzysku takiego złomu tak, aby ograniczyć ilość unieszkodliwionych odpadów,
- 2.6. Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/66/WE z dnia 6 września 2006r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylająca dyrektywę 91/157/EWG,
 - 2.6.1. selektywne zbieranie zużytych baterii i akumulatorów,
 - 2.6.2. zredukowanie do minimum unieszkodliwiania baterii i akumulatorów stanowiących składnik zmieszanych odpadów komunalnych,
 - 2.6.3. wysoki poziom recyklingu wszystkich zużytych baterii i akumulatorów.
3. Analiza tych przepisów wskazuje, że główne cele polityki wspólnotowej to:
 - 3.1. zapobieganie powstawaniu odpadów oraz priorytet ponownego wykorzystania i recyklingu przed odzyskiem energii, o ile i tylko w takim zakresie, w jakim są to najbardziej ekologiczne z dostępnych metod,
 - 3.2. minimalizowanie ilości odpadów u źródła ich powstawania,
 - 3.3. stosowanie skuteczniejszych metod produkcji i odzysku odpadów;
4. W tak wyznaczone cele wpisują się przepisy prawa polskiego oraz krajowe i regionalne dokumenty strategiczne dotyczące gospodarki odpadami.
 - 4.1. Wybrane akty prawa:
 - 4.1.1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz.U. z 2010r., Nr 185, poz. 1243 z późn.zm.),
 - określa podstawowe definicje i zasady gospodarki odpadami, m.in.:
 - odpady komunalne – odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące

od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych,

- o Kto podejmuje działania powodujące lub mogące powodować powstawanie odpadów, powinien takie działania planować, projektować i prowadzić, tak aby:
 - 1) zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na środowisko przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użytkowania;
 - 2) zapewniać zgodny z zasadami ochrony środowiska odzysk, jeżeli nie udało się zapobiec powstawaniu odpadów;
 - 3) zapewniać zgodne z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwienie odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec lub których nie udało się poddać odzyskowi.

- Odpady powinny być zbierane w sposób selektywny.

4.1.2. Ustawa z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2012r., poz. 391 z późn.zm.),

- do dnia 16 lipca 2013r. – redukcja odpadów biodegradowalnych do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
- do dnia 16 lipca 2020r. – redukcja odpadów biodegradowalnych do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

- w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995r.,

- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo,
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne

odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości co najmniej 70% wagowo,

- 4.1.3. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz.U. z 2005r., Nr 186, poz. 1553 z późn.zm.),
 - od 01.01.2013r. zakaz deponowania na składowiskach odpadów zawierających więcej niż 5% węgla organicznego i posiadających ciepło spalania powyżej 6 MJ/kg,
 - 4.1.4. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r., Nr 142, poz. 1591 z późn.zm.),
 - utrzymanie czystości i porządku to zadania własne gminy i są zaliczone do zadań użyteczności publicznej,
 - 4.1.5. Ustawa z dnia 20 grudnia 1996r. o gospodarce komunalnej (Dz.U. z 2011r., Nr 45, poz. 236),
 - zadania o charakterze użyteczności publicznej, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych, może być prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego w szczególności w formach samorządowego zakładu budżetowego lub spółek prawa handlowego,
 - 4.1.6. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008r., Nr 25, poz. 150 z późn.zm.),
 - instalacja – stacjonarne urządzenie techniczne, zespół stacjonarnych urządzeń technicznych powiązanych technologicznie, do których tytułem prawnym dysponuje ten sam podmiot i położonych na terenie jednego zakładu, budowle niebędące urządzeniami technicznymi ani ich zespołami, których eksploatacja może spowodować emisję,
- 4.2. Dokumenty programowe
 - 4.2.1. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami (KPGO)
 - obejmuje pełen zakres zadań koniecznych do zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju w sposób zapewniający ochronę środowiska,

- zawiera zarówno program zapobiegania powstawaniu odpadów w odniesieniu do poszczególnych typów odpadów, jak i strategię redukcji składowania odpadów ulegających biodegradacji,
- dotyczy odpadów powstających w kraju, a w szczególności odpadów komunalnych, odpadów niebezpiecznych, odpadów opakowaniowych i komunalnych osadów ściekowych oraz odpadów przywożonych na teren kraju,

4.2.2. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami

- określa regiony gospodarki odpadami komunalnymi w województwie, wraz ze wskazaniem gmin wchodzących w skład regionu,

region gospodarki odpadami komunalnymi (RGOK) – określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami obszar liczący co najmniej 150 tys. mieszkańców; regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być gmina licząca powyżej 500 tys. mieszkańców (art. 3 ust. 3 pkt 15b ustawa o odpadach); gminy wchodzące w skład regionu wskazuje wojewódzki plan gospodarki odpadami (art. 14 ust. 8 pkt 1)

- zawiera wykaz regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) w poszczególnych regionach gospodarki odpadami komunalnymi oraz instalacji przewidzianych do zastępczej obsługi tych regionów, do czasu uruchomienia regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, w przypadku gdy znajdująca się w nich instalacja uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn,

regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) – zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii

- obejmuje plan zamykania regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych niespełniających wymagań ochrony środowiska, których modernizacja nie jest możliwa z przyczyn technicznych lub nie jest uzasadniona z przyczyn ekonomicznych.

5. Reasumując:

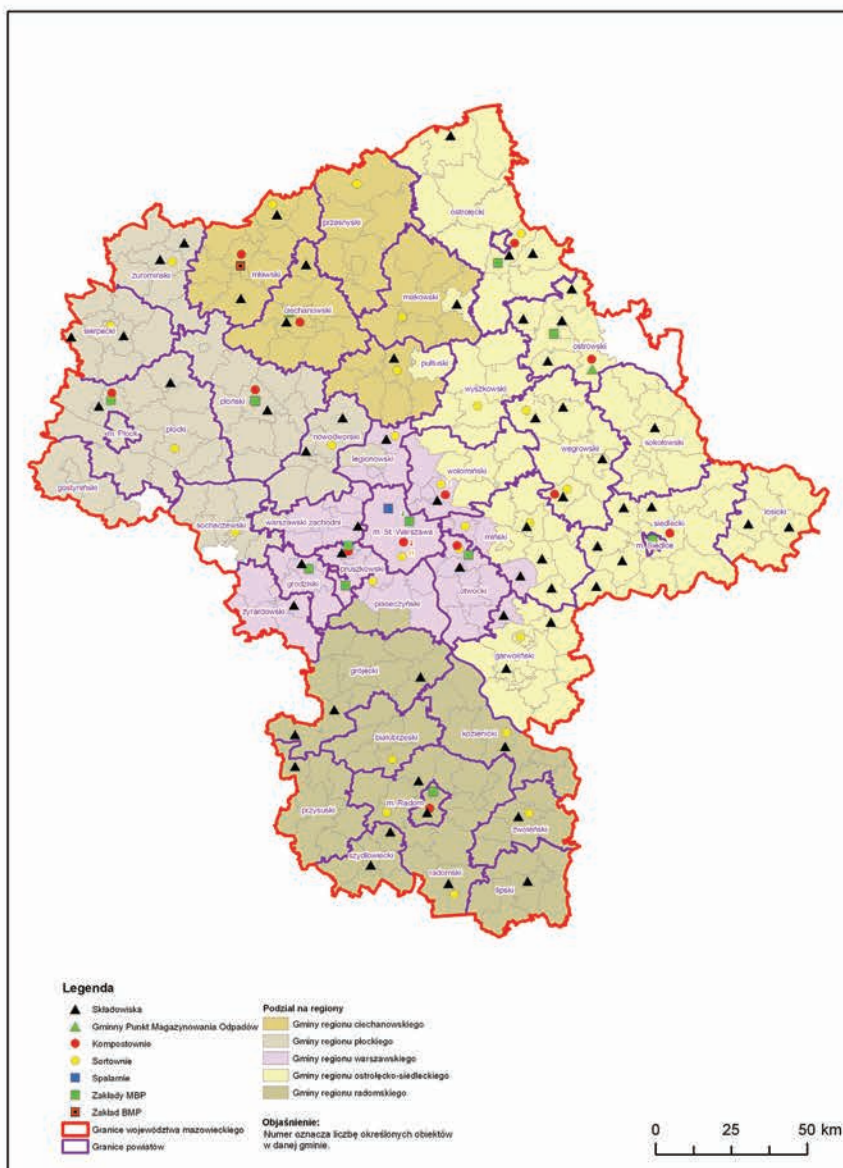
- 5.1. Dostosowując krajowe regulacje do europejskich standardów, stopniowa nowelizacja przepisów dotyczących gospodarki odpadami wprowadziła:
 - 5.1.1. nowe obowiązki na uczestników systemu gospodarki odpadami, w tym wytwórców, przedsiębiorców oraz jednostki samorządu terytorialnego,
 - 5.1.2. nowe zadania niezbędne do osiągnięcia założonych celów,
 - 5.1.3. jednoznacznie zdefiniowane terminy, do których określone cele powinny być osiągnięte.
- 5.2. Zasadniczą zmianą w obecnym systemie prawnym jest obligatoryjne przejęcie przez gminy obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych.

2.2. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2032

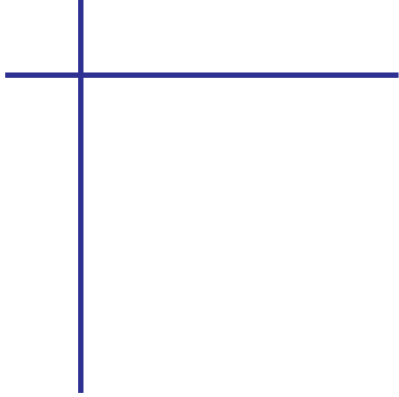
1. Konsekwencją realizacji ww. przepisów jest opracowany przez Samorząd Województwa Mazowieckiego Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023.
2. Gospodarka odpadami w województwie mazowieckim, funkcjonuje w oparciu o regiony gospodarki odpadami komunalnymi (RGOK).
 - 2.1. W WPGO wyznaczonych zostało 5 regionów gospodarki odpadami komunalnymi obejmujących całe województwo mazowieckie, z wyjątkiem 7 gmin, które zadeklarowały chęć przynależności do regionów gospodarki odpadami województw sąsiadujących (dwie w województwie łódzkim i 5 w województwie podlaskim).
 - 2.1.1. Regiony gospodarki odpadami:
 - region ciechanowski,
 - region płocki,
 - region warszawski,
 - region ostrołęcko-siedlecki,
 - region radomski.

- 2.1.2. Gminy przynależne do regionów gospodarki odpadami poza województwem mazowieckim:
- gmina Nowa Sucha i gmina Sanniki do I Regionu Gospodarki Odpadami w województwie łódzkim,
 - gminy Andrzejewo, Boguty Pianki, Nur, Szulborze Wielkie oraz Zaręby Kościelne do Zachodniego Regionu Gospodarki Odpadami w województwie podlaskim.
3. Dla każdego regionu wskazane zostały instalacje regionalne i zastępcze. Zostały one ujęte w uchwale Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie wykonania WPGO 2012-2023.
- 3.1. Odpady komunalne zmieszane, odpady zielone i bioodpady oraz pozostałości z sortowania i pozostałości po procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania przeznaczone do składowania mogą być zagospodarowywane wyłącznie w ramach danego regionu i muszą być kierowane w pierwszej kolejności do instalacji posiadających status RIPOK, położonych najbliższej miejsca wytworzenia odpadów.
- 3.2. Wyjątkiem są regiony, dla których wyznaczono instalacje do zastępczej obsługi poza regionem macierzystym – pod warunkiem braku wolnych mocy przerobowych w instalacjach regionalnych i zastępczych funkcjonujących na obszarze danego regionu macierzystego regionu.
4. Od dnia 1 stycznia 2013 roku, wszystkie zmieszane odpady komunalne (20 03 01) powinny być kierowane do instalacji termicznego lub mechaniczno-biologicznego przetwarzania, a przypadku ich braku do instalacji do zastępczej obsługi regionu, zapewniającej przetworzenie odpadów.
5. Składowiska odpadów posiadające status regionalnych, mogą przyjmować do unieszkodliwiania wyłącznie odpady przetworzone.
- 5.1. Składowiska odpadów wskazane jako zastępcze do czasu budowy RIPOK, tj. niewskazane do rozbudowy, należy zamknąć w terminie do 31 grudnia 2014 roku.
- 5.2. W celu dopełnienia składowiska i przygotowania do etapu rekultywacji, a także minimalizacji kosztów rekultywacji, należy podjąć skuteczne działania zmierzające do wykorzystania pozostałej pojemności we wskazanym terminie (np. dopuścić do składowania odpady wytworzone na terenach innych gmin, zwiększyć limit przyjmowanych do składowania odpadów itp.).

Rysunek 1 Podział województwa mazowieckiego na regiony gospodarki odpadami z lokalizacją instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych

Źródło: Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2032

3. GMINA i jej zadania

3.1. Utrzymanie czystości i porządku – obowiązki gminy

1. W zakresie gospodarki odpadami komunalnymi kluczowe są zapisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
 - 1.1. Ustawa ta z dnia 13 września 1996r. doczekała się istotnej dla całego systemu nowelizacji w 2011r. (ustawa z dnia 1 lipca 2011r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw Dz.U. z 2011r., Nr 152, poz. 897).
 - 1.2. Wprowadzone zmiany doprecyzowały one również zakres i zasady stosowania przepisów ogólnych dotyczących obowiązków gmin, wynikających z innych aktów prawa, np. ustawy o gospodarce komunalnej.
2. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku oraz inne przepisy w zakresie gospodarki odpadami mają na celu:
 - 2.1. uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi,
 - 2.2. prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych „u źródła”,
 - 2.3. zmniejszenie ilości odpadów komunalnych, w tym odpadów ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów,
 - 2.4. zwiększenie liczby nowoczesnych instalacji do odzysku, w tym recyklingu, oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych w sposób inny niż składowanie odpadów,
 - 2.5. całkowite wyeliminowanie nielegalnych składowisk odpadów,
 - 2.6. prowadzenie właściwego sposobu monitorowania postępowania z odpadami komunalnymi,
 - 2.7. zmniejszenie dodatkowych zagrożeń dla środowiska wynikających z transportu odpadów komunalnych z miejsc ich powstania do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania, przez podział na regiony gospodarki odpadami.
3. Jako odpowiedzialne za realizację tych celów zostali wskazani konkretni uczestnicy całego systemu gospodarki odpadami, w tym gminy.
4. Zgodnie z ustawą, istnieje możliwość przejęcia przez związek międzygminny zadań związanych z gospodarką odpadami, za które odpowiada gmina, w tym

- również uchwalanie aktów prawa miejscowego, obowiązującego w gminach należących do związku.
- 4.1. Konieczna jest w tym przypadku zmiana statutu związku i szczegółowe ustalenie zadań powierzonych przez gminy związkowi.
5. Również istnieje możliwość powierzenia zadań z zakresu gospodarki odpadami innej gminie na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r., Nr 142, poz. 1591, z późn.zm.) poprzez zawarcie stosownego porozumienia.
- 5.1. W tym przypadku gmina wykonująca zadania objęte porozumieniem przejmuje prawa i obowiązki gminy, związane z powierzonymi zadaniami, a gmina partycypuje w kosztach powierzonego zadania.
6. Wg aktualnego stanu prawnego (na dzień 30.09.2012r.) do zadań i obowiązków gminy należy:
- 6.1. tworzenie warunków do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewnienie wykonania tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych,
 - 6.2. zapewnienie budowy, utrzymanie i eksploatacja własnych lub wspólnych z innymi gminami regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych,
 - 6.3. objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi,
 - 6.4. nadzór gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym realizacja zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości,
 - 6.5. ustanawianie selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmujące co najmniej następujące frakcje odpadów: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe oraz odpady komunalnych ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji,
 - 6.6. tworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, w tym wskazanie miejsc, w których mogą być prowadzone zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych,
 - 6.7. zapewnienie osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz

- ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
- 6.8. prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- 6.9. udostępnianie na stronie internetowej urzędu gminy oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informacji o:
- 6.9.1. podmiotach odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu danej gminy, zawierające firmę, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości,
 - 6.9.2. miejscach zagospodarowania przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu danej gminy zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania,
 - 6.9.3. osiągniętych przez gminę oraz podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, w danym roku kalendarzowym, wymaganych poziomach recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
 - 6.9.4. punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- 6.10. dokonywanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym:
- 6.10.1. możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania,
 - 6.10.2. potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,
 - 6.10.3. kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych,
 - 6.10.4. liczby mieszkańców,

- 6.10.5. liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6–12,
 - 6.10.6. ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy,
 - 6.10.7. ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu gminy,
 - 6.11. zapobieganie zanieczyszczaniu ulic, placów i terenów otwartych, w szczególności przez: zbieranie i pozbywanie się, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 4, błota, śniegu, lodu oraz innych zanieczyszczeń uprzągniętych z chodników przez właścicieli nieruchomości oraz odpadów zgromadzonych w przeznaczonych do tego celu pojemnikach ustawionych na chodniku,
 - 6.12. utrzymanie czystości i porządku na przystankach komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest gmina oraz które są położone na jej obszarze przy drogach publicznych bez względu na kategorię tych dróg.
7. Istotne dla budowania systemu gospodarki odpadami jest określenie pojęcia właściciela nieruchomości – kto to jest ?
- 7.1. właściciel nieruchomości a także współwłaściciel, użytkownik wieczysty oraz jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością,
 - 7.2. jeżeli nieruchomość jest zabudowana budynkami wielolokalowymi, w których ustanowiono odrębną własność lokali, obowiązki właściciela nieruchomości obciążają osoby sprawujące zarząd nieruchomością wspólną, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 czerwca 1994r. o własności lokali lub właścicieli lokali, jeżeli zarząd nie został wybrany.
8. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w zależności od rodzaju nieruchomości wyodrębnia kilka typów właścicieli:
- 8.1. właściciel nieruchomości zamieszkałych przez mieszkańców gminy – gospodarstw domowych w rozumieniu innych przepisów,
 - 8.2. właściciel nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne – inne podmioty (niż właściciele gospodarstw domowych) w rozumieniu innych przepisów,

- 8.3. właściciel nieruchomości w części zamieszkałych przez mieszkańców gminy oraz w części niezamieszkałej przez mieszkańców, a powstają na niej odpady komunalne,
- 8.4. właściciel jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Obrony Narodowej na terenach zamkniętych.
9. Należy na tę kwestię popatrzeć też z perspektywy innych przepisów:
 - 9.1. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 1964r. Nr 16, poz. 93, z późn.zm.)
 - 9.1.1. posiadaczem rzeczy jest zarówno ten, kto nią faktycznie włada jak właściciel (posiadacz samoistny), jak i ten, kto nią faktycznie włada jak użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawo, z którym łączy się określone władztwo nad cudzą rzeczą (posiadacz zależny) – art. 336
 - 9.2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 763/2008 z dnia 9 lipca 2008r. w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań,
 - 9.2.1. stały mieszkańiec:
 - osoba, która mieszka w miejscu zamieszkania nieprzerwanie przez okres co najmniej dwunastu miesięcy przed dniem referencyjnym, lub
 - osoba, które przybyła do miejsca zamieszkania w ciągu dwunastu miesięcy przed dniem referencyjnym z zamiarem przebywania tam przez co najmniej rok,
 - 9.2.2. miejsce zamieszkania:
 - miejsce, w którym osoba zazwyczaj spędza czas przeznaczony na odpoczynek, niezależnie od czasowych nieobecności związanych z wypoczynkiem, urlopem, odwiedzinami u przyjaciół i krewnych, interesami, leczeniem medycznym lub pielgrzymkami religijnymi.
 - 9.3. Ustawa z dnia 4 czerwca 2010r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011r. (Dz.U. z 2010r., Nr 47, poz. 277),
 - 9.3.1. gospodarstwo domowe:
 - wszystkie osoby spokrewnione lub niespokrewnione zamieszkałe w danym mieszkaniu, utrzymujące się lub nieutrzymujące się wspólnie, gdzie pojęcie mieszkania i zamieszkania są określone w Rozporządzeniu Parlamentu

Europejskiego i Rady Nr 763/2008 z dnia 9 lipca 2008r.
w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań.

3.2. Niezbędne działania w celu wdrożenia nowej ustawy

1. Ustawa nakłada wiele obowiązków dla gmin. Wskazuje również niezbędne działania, jakie gminy muszą podjąć by stworzyć system gospodarowania odpadami.
 - 1.1. Działania te gmina może realizować sama przez tworzenie stosownych warunków lub poprzez odpowiednie jednostki organizacyjne.
 - 1.2. Zadania własne gminy z zakresu gospodarki odpadami mogą być również powierzone związkowi międzygminnemu.
2. Co tworzy system gospodarowania odpadami ?
 - 2.1. Od strony formalnej – nie ma definicji prawnej, która by go określała, jednak – wspierając się zapisami art. 6r ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku – można założyć, że taki system obejmuje:
 - 2.1.1. odbieranie, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych,
 - 2.1.2. tworzenie i utrzymanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
 - 2.1.3. obsługę administracyjną tego systemu.
3. By wdrażać cele i realizować swe obowiązki, gmina powinna korzystać z szeregu narzędzi, w tym:
 - 3.1. instrumentów prawnych:
 - 3.1.1. planistycznych – plany gospodarki odpadami – krajowy i wojewódzki,
 - 3.1.2. legislacyjnych – uprawnienie w zakresie stanowienia prawa miejscowego – regulamin utrzymania porządku i czystości,
 - 3.1.3. reglamentacyjnych – zezwolenia, rejestr działalności regulowanej, zasady wyboru podmiotów do wykonywania zadań,
 - 3.2. ekonomicznych:
 - 3.2.1. opłat za odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych,

- 3.3. kontrolnych:
 - 3.3.1. sprawozdania, nadzór nad przestrzeganiem przepisów prawa,
- 3.4. sankcyjnych:
 - 3.4.1. kar pieniężnych, mandatów karnych, kar grzywny, kary aresztu.
- 4. Podejmowane działania należy jednak poprzedzić szeroką analizą różnych uwarunkowań:
 - 4.1. na poziomie regionalnym:
 - 4.1.1. zapisy i ograniczenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami,
 - 4.1.2. wielkość i struktura właściwego regionu gospodarki odpadami,
 - 4.1.3. regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych,
 - 4.2. na poziomie lokalnym:
 - 4.2.1. rodzaj i charakterystyka gminy (m.in. rodzaj zabudowy, ukształtowanie terenu, stopień uprzemysłowienia, itp.)
 - 4.2.2. możliwości techniczne i organizacyjne (np. stan infrastruktury komunalnej, oszacowanie wielkości i jakości odpadów, odległości i środki transportu),
 - 4.2.3. możliwości ekonomiczne (np. budżet gminy),
 - 4.2.4. czynnik społeczny (m.in. dotychczasowe przyzwyczajenia mieszkańców, przedsiębiorców czy podmiotów prawnych, sposób traktowania prawa),
- 5. Za organizację systemu odpowiada gmina, a jednym z pierwszych działań, które gmina musi przeprowadzić, jest zapewnienie właściwej podstawy prawnej dla systemu na poziomie gminy.
- 6. Ustawa nakłada obowiązek podjęcia uchwał obowiązkowych i fakultatywnych.
 - 6.1. Do uchwał obowiązkowych, które gmina musi podjąć po nowelizacji ustawy i które stanowią akt prawa miejscowego, należą:
 - 6.1.1. uchwała przyjmująca regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy,
 - 6.1.2. uchwała określająca terminy, częstotliwość i tryb uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, biorąc pod uwagę warunki miejscowe,
 - 6.1.3. uchwała określająca wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez

- właścicieli nieruchomości, w tym terminy i miejsca składania deklaracji oraz termin złożenia pierwszej deklaracji,
- 6.1.4. uchwała w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w szczególności ilość odpadów komunalnych odbieranych od właściciela nieruchomości, częstotliwość odbierania odpadów komunalnych od właściciela nieruchomości i sposób świadczenia usług przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
 - 6.1.5. w przypadku, gdy gmina nie podejmie ww. uchwał konieczne będzie wydanie przez Wojewodę zarządzenia zastępczego, co jest sytuacją niepożądaną z punktu widzenia gminy, ze względu na odgórne ustalenia zapisów uchwał i brak ich dostosowania do specyfiki gminy.
- 6.2. Gmina może też (ale nie musi, choć warto to głęboko przemyśleć z punktu widzenia szczelności systemu i egzekwowania zasad prowadzenia gospodarki odpadami na terenie gminy) podjąć kolejne uchwały, które po przyjęciu również będą stanowiły akt prawa miejscowego w zakresie:
- 6.2.1. odbierania odpadów i opłaty od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne,
 - 6.2.2. podziału obszaru gminy liczącej ponad 10000 mieszkańców na sektory, biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców, gęstość zaludnienia na danym terenie oraz obszar możliwy do obsługi przez jednego przedsiębiorcę odbierającego odpady,
 - 6.2.3. rodzajów dodatkowych usług świadczonych przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów oraz wysokość cen za te usługi,
 - 6.2.4. określenia wykazu dokumentów potwierdzających dane zawarte w deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- 6.3. Do uchwał obowiązkowych, które gmina musi podjąć, ale nie stanowią one aktu prawa miejscowego, należą:

6.3.1. uchwała w sprawie górnej stawki opłat za odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych – niższej, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny, w przypadku, gdy:

- stawka ta dotyczy właściciela nieruchomości dla nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy gminy, a powstają odpady komunalne,
- rada gminy nie przyjęła uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego w sprawie przejęcia opłat od właścicieli tych nieruchomości, co oznacza, że właściciel ten jest obowiązany do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, wpisanego do rejestru działalności regulowanej, przez okazanie takiej umowy i dowodu uiszczania opłat za pozbywanie się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych w sposób zgodny z przepisami,

6.3.2. uchwała w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi – w zależności od:

- liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość, albo
- ilości zużytej wody z danej nieruchomości, albo
- powierzchni lokalu mieszkalnego, albo
- gospodarstwa domowego

w przypadku nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy,

6.3.3. uchwała w sprawie ustalenia stawki opłaty (lub zarządzenie zastępcze wojewody):

- dla nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy gminy,
- za pojemnik o określonej pojemności – dla nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne – gdy rada gminy przyjęła uchwałę stanowiącą akt prawa miejscowego w sprawie przejęcia opłat od właścicieli tych nieruchomości.

- 6.4. Do uchwał nieobowiązkowych, które gmina może podjąć i nie będą one stanowiły aktu prawa miejscowego, należą:
- 6.4.1. uchwała w sprawie zróżnicowania górnej stawki opłat za odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych w zależności od gęstości zaludnienia na danym obszarze gminy oraz odległości od miejsca unieszkodliwiania odpadów komunalnych, gdy:
- stawka ta dotyczy właściciela nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy gminy, a powstają odpady komunalne,
 - rada gminy nie przyjęła uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego w sprawie przejęcia opłat od właścicieli tych nieruchomości.
7. Gmina w ramach tworzenia systemu, zobowiązana jest również do stworzenia i prowadzenia rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
- 7.1. W takim rejestrze zamieszcza się:
- 7.1.1. firmę, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres przedsiębiorcy,
- 7.1.2. numer identyfikacji podatkowej (NIP), o ile przedsiębiorca taki numer posiada,
- 7.1.3. numer identyfikacyjny REGON, o ile przedsiębiorca taki numer posiada,
- 7.1.4. określenie rodzaju odbieranych odpadów komunalnych,
- 7.1.5. numer rejestrowy.
8. W wyniku podjętych działań, poprzez zorganizowany system gospodarki odpadami, gmina zobowiązana jest do:
- 8.1. osiągnięcia do dnia 31 grudnia 2020r.:
- 8.1.1. poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo,
- 8.1.2. poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów

- budowlanych i rozbiórkowych w wysokości co najmniej 70% wagowo,
- 8.1.3. poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami, które gmina jest obowiązana osiągnąć w poszczególnych latach określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012r. (Dz.U. z 2012r., poz. 645),
- 8.2. ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania:
- 8.2.1. do dnia 16 lipca 2013r. – do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
 - 8.2.2. do dnia 16 lipca 2020r. – do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
 - w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995r.,
 - 8.2.3. poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposoby obliczania masy tych odpadów określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012r. (Dz.U. z 2012r., poz. 676),

4. PODMIOTY, które zajmują się odpadami

4.1. Przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych

1. Gmina tworząc system gospodarki odpadami na terenie gminy łączy, poprzez swoje działania, wytwórcę odpadów z podmiotem, który odpowiada za dalszą gospodarkę powstałymi odpadami.
2. Pierwszym etapem działalności jest odbiór powstałych odpadów.
 - 2.1. Prowadzenie działalności w tym zakresie wymaga spełnienia kilku ustawowych wymogów:
 - 2.1.1. uzyskania wpisu do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w gminie, na terenie której zamierza odbierać odpady komunalne od właścicieli nieruchomości,
 - 2.1.2. spełnienia warunków wymaganych do wykonywania działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
3. Jakie więc warunki musi spełnić przedsiębiorca, by móc prowadzić tę formę działalności ? Jest on zobowiązany do¹:
 - 3.1. posiadania wyposażenia umożliwiającego odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz zapewnienia jego odpowiedniego stanu technicznego,
 - 3.2. utrzymania odpowiedniego stanu sanitarnego pojazdów i urządzeń do odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
 - 3.2.1. urządzenia powinny być utrzymywane we właściwym stanie sanitarnym,
 - 3.2.2. pojazdy i urządzenia powinny być zabezpieczone przed niekontrolowanym wydostawaniem się na zewnątrz odpadów, podczas ich magazynowania, przeładunku, a także transportu,

¹ Do dnia 30.09.2012r. (przyjęty stan prawny do prac nad podręcznikiem) nie zostało opublikowane rozporządzenie w tym zakresie. Do prac wykorzystano projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 maja 2012r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, które zostało przekazane do notyfikacji.

- 3.2.3. pojazdy i urządzenia powinny być poddawane myciu i dezynfekcji z częstotliwością gwarantującą zapewnienie im właściwego stanu sanitarnego, nie rzadziej niż raz na miesiąc, a w okresie letnim nie rzadziej niż raz na 2 tygodnie, a podmiot powinien posiadać aktualne dokumenty potwierdzające wykonanie tych czynności,
- 3.2.4. pojazdy powinny być na koniec każdego dnia roboczego opróżnione z odpadów i powinny być parkowane wyłącznie na terenie bazy.
- 3.3. spełnienia wymagań technicznych dotyczących wyposażenia pojazdów do odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
 - 3.3.1. w posiadaniu podmiotu odbierającego odpady komunalne powinny znajdować się co najmniej dwa pojazdy przystosowane do odbierania zmieszanych odpadów komunalnych oraz co najmniej dwa pojazdy przystosowane do odbierania selektywnie zebranych odpadów komunalnych, a także co najmniej jeden pojazd do odbierania odpadów bez funkcji kompaktującej,
 - 3.3.2. pojazdy powinny być trwale i czytelnie oznakowane, w widocznym miejscu, nazwą firmy oraz danymi adresowymi i numerem telefonu podmiotu odbierającego odpady komunalne,
 - 3.3.3. konstrukcja pojazdów powinna zabezpieczać przed rozwiewaniem i rozpylaniem przewożonych odpadów oraz minimalizować oddziaływanie czynników atmosferycznych na odpady,
 - 3.3.4. pojazdy powinny być wyposażone w system:
 - monitoringu bazującego na systemie pozycjonowania satelitarne, umożliwiający trwale zapisywanie, przechowywanie i odczytywanie danych o położeniu pojazdu i miejscach postojów oraz
 - czujników zapisujących dane o miejscach wyładunku odpadów – umożliwiający weryfikację tych danych,
 - 3.3.5. pojazdy powinny być wyposażone w narzędzia lub urządzenia umożliwiające sprzątnięcie terenu po opróżnieniu pojemników,
 - 3.3.6. pojazdy mogą być wyposażone w urządzenie do ważenia odpadów komunalnych.
- 3.4. zapewnienia odpowiedniego usytuowania i wyposażenia bazy magazynowo-transportowej,
 - 3.4.1. baza magazynowo-transportowa:

- powinna ona być usytuowana w gminie, z terenu której przedsiębiorca odbiera te odpady, lub w odległości nie większej niż 60 km od granicy tej gminy,
- na terenie, do którego przedsiębiorca posiada tytuł prawny,
- teren bazy powinien być zabezpieczony przed wejściem osób nieupoważnionych,
- miejsca przeznaczone do parkowania pojazdów powinny być zabezpieczone przed emisją zanieczyszczeń do gruntu,
- miejsca magazynowania selektywnie zebranych odpadów komunalnych powinny być zabezpieczone przed emisją zanieczyszczeń do gruntu oraz zabezpieczone przed działaniem czynników atmosferycznych,
- teren bazy powinien być wyposażony w urządzenia lub systemy zapewniające zagospodarowanie wód opadowych i ścieków przemysłowych, pochodzących z terenu bazy,

3.4.2. wyposażenie bazy magazynowo-transportowej:

- miejsca przeznaczone do parkowania pojazdów,
- pomieszczenie socjalne dla pracowników odpowiadające ilości zatrudnionych osób,
- miejsca do magazynowania selektywnie zebranych odpadów z grupy odpadów komunalnych,
- legalizowana samochodowa waga najazdowa – w przypadku gdy na terenie bazy następuje magazynowanie odpadów,
- punkt bieżącej konserwacji i napraw pojazdów,
- miejsce do mycia i dezynfekcji pojazdów
– w przypadku 2 ostatnich punktów – jest to wymagane o ile czynności te nie są wykonywane przez uprawnione podmioty zewnętrzne poza terenem bazy.

4. Należy zwrócić uwagę, że podane wymagania dotyczą wszystkich przedsiębiorców, w tym również gminnych jednostek organizacyjnych, które działają w formie spółek prawa handlowego.

4.1. Bez względu na strukturę własności, wszyscy przedsiębiorcy, którzy spełnią powyższe warunki, by prowadzić działalność w zakresie odbioru

odpadów, będą mogli prowadzić działalność na terenie gminy, jeśli staną do przetargu i go wygrają.

4.2. Jeśli gminne jednostki, które nie są spółkami prawa handlowego, będą mogły działać jedynie do końca 2012r., gdyż do rejestru prowadzonego przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) wpisywani są wyłącznie przedsiębiorcy.

4.2.1. Jeśli gmina, po wdrożeniu systemu, nie przejmie gospodarowania nieczystościami ciekłymi, to gminne jednostki, które nie będą przedsiębiorcami, będą mogły świadczyć te usługi bez konieczności uzyskania zezwolenia, pod warunkiem, że swoją działalność dostosują do wymogów ustawy.

5. INSTALACJE – stare, nowe, regionalne...

1. W systemie gospodarki odpadami oprócz podmiotów biorących udział w przepływach odpadów, bardzo istotne są również instalacje, do których trafiają odpady, np.:
 - 1.1. sortownie odpadów komunalnych selektywnie zbieranych,
 - 1.2. sortownie zmieszanych odpadów komunalnych,
 - 1.3. kompostownie odpadów zielonych,
 - 1.4. instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów,
 - 1.5. instalacje do termicznego przekształcania odpadów,
 - 1.6. zakłady fermentacji,
 - 1.7. instalacje do produkcji komponentów paliwa alternatywnego,
 - 1.8. składowiska różnego typu odpadów.
2. Niestety, nie wszystkie te instalacje będą mogły po wejściu nowelizacji przepisów o odpadach dalej funkcjonować na rynku lub będą musiały dostosować się do nowych wymogów. Dlaczego? Poniżej przedstawiono kilka zasadniczych powodów, które w dalszej części szerzej opisano:
 - 2.1. uwarunkowania prawne dotyczące regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów (m.in. zmiana ustaw, nowe rozporządzenia),
 - 2.2. uwarunkowania formalno-techniczne (m.in. wymagane dokumenty, decyzje, przepustowość instalacji),
 - 2.3. uwarunkowania związane z podziałem na regiony gospodarki odpadami (m.in. ilość mieszkańców, ilość i rodzaj odpadów kierowanych do RIPOK),
 - 2.4. uwarunkowania techniczne w zakresie instalacji, które będą przetwarzały odpady (m.in. dopuszczone sposoby zagospodarowania odpadów, nowe wymagania w zakresie technologii)
3. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz.U. z 2010r., Nr 185, poz. 1243 z późn.zm.) w art. 3 ust. 3 zdefiniowano pojęcie regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK).
 - 3.1. Zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii, o której mowa w art. 143 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska oraz zapewniający termiczne przekształcanie odpadów lub:

- 3.1.1. mechaniczno-biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielenie ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku,
 - 3.1.2. przetwarzanie zebranych selektywnie odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytwarzanie z nich produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin, spełniającego wymagania określone w przepisach odrębnych,
 - 3.1.3. składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych o pojemności pozwalającej na przyjmowanie przez okres nie krótszy niż 15 lat odpadów w ilości nie mniejszej niż powstająca w instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.
- 3.2. Dla przypomnienia:
- 3.2.1. do RIPOK będą trafiły odpady komunalne zmieszane, odpady zielone i bioodpady oraz pozostałości z sortowania i pozostałości po procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania przeznaczone do składowania, które mogą być zagospodarowywane wyłącznie w ramach danego regionu,
 - 3.2.2. zaś odpady selektywnie zebrane mogą być przemieszczane między regionami i nie muszą trafiać do RIPOK, choć WPGO preferuje ich kierowanie do tych instalacji, poza tym należy mieć na uwadze ich zagospodarowanie zgodnie z zasadą bliskości.
- 3.3. Za budowę, utrzymanie i eksploatację własnych lub wspólnych z innymi gminami regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych odpowiada gmina.
- 3.4. Czy jednak każda gmina powinna mieć własną instalację regionalną ? Tak postawione pytanie wiąże się z kilkoma kwestiami, na które należy zwrócić uwagę:
- 3.4.1. populacja – zgodnie z definicją RIPOK, zakładem regionalnym przetwarzającym odpady, może być instalacja zapewniająca przetworzenie odpadów od co najmniej 120 000 mieszkańców z regionu, w którym się znajduje, wg KPGO 2014 – termiczne przekształcanie odpadów wymaga jeszcze większej populacji i powinna ona wynosić co najmniej 300 tys. mieszkańców,
 - 3.4.2. rodzaj instalacji i jej moc przerobowa – przy planowaniu instalacji, należy uwzględnić ilość i jakość odpadów wytworzonych w danym

regionie gospodarki odpadami komunalnymi, np. w WPGO oparto się o następujące kryteria:

- średni wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych w latach przeszłych i przyszłych dla danego regionu gospodarki odpadami komunalnymi,
- 10% poziom selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- przy obliczaniu minimalnych mocy przerobowych dla instalacji termicznego przekształcania odpadów oraz dla części mechanicznej instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przyjęto minimalną przepustowość jak dla całego strumienia zmieszanych odpadów komunalnych, przy założeniu obsługi obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 tys. mieszkańców, dla części biologicznej przyjęto przepustowość jak dla stabilizacji frakcji 0-80 mm i na poziomie 50% strumienia zmieszanych odpadów komunalnych,
- w przypadku kompostowni odpadów zielonych i innych bioodpadów, przepustowość instalacji określono na poziomie 65% ilości wytwarzanych odpadów z terenów zielonych,
- w przypadku określenia pojemności składowiska do składowania odpadów powstających po procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, przyjęto ciężar objętościowy 1,2 Mg/m³ oraz założono, że do składowania kierowanych będzie 50% strumienia odpadów przyjmowanych do przetwarzania w instalacji MBP.

3.4.3. lokalizacja instalacji – istotny element zarówno pod względem oddziaływania jak i budowania systemu logistycznego dostaw strumienia odpadów, analizując ten aspekt należy uwzględnić następujące kryteria:

- granice regionu gospodarki odpadami komunalnymi,
- zapisy planów zagospodarowania przestrzennego,
- kryteria prawne (wynikające np. z art. 52 ustawy o odpadach lub rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów),

- występowanie zbiorników wód podziemnych, terenów zalewowych oraz uwzględnianie zapisów planów gospodarowania wodami w dorzeczeniach rzek,
 - koszt transportu odpadów do instalacji,
 - minimalizację zagrożeń dla środowiska wynikających z transportu odpadów komunalnych z miejsc ich powstania do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania.
- 3.4.4. nakłady inwestycyjne i koszty eksploatacji – budowa instalacji i jej późniejsza eksploatacja wiąże się z koniecznością zapewnienia odpowiedniego poziomu finansowania (często jest to rząd kilkudziesięciu milionów złotych) i płynności finansowej.
4. W RIPOK możliwe są do stosowania następujące technologie przetwarzania odpadów komunalnych:
- 4.1. Termiczne przekształcanie odpadów:
- 4.1.1. Może być prowadzone w spalarniach lub we współspalarniach odpadów, które powinny być projektowane, budowane, wyposażane i użytkowane w sposób zapewniający osiągnięcie poziomu termicznego przekształcania, przy którym ilość i szkodliwość dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska odpadów i innych emisji powstających wskutek termicznego przekształcania odpadów będzie jak najmniejsza – zgodnie z WPGO 2012-2023, zaleca się, aby ITPOK zapewniały odzysk energii,
- 4.1.2. Stanowi proces:
- unieszkodliwiania (symbol D10) – dla termicznego przekształcania odpadów komunalnych i niebezpiecznych,
 - odzysku (symbol R1) – dla termicznego przekształcania odpadów: opakowaniowych, roślinnych z rolnictwa i leśnictwa, roślinnych z przemysłu przetwórstwa spożywczego, jeżeli odzyskuje się wytwarzaną energię cieplną, włóknistych roślinnych z procesu produkcji pierwotnej masy celulozowej i z procesu produkcji papieru z masy, jeżeli odpady te są spalane w miejscu produkcji, a wytwarzana energia cieplna jest odzyskiwana, korka, drewna, z wyjątkiem drewna zanieczyszczonego impregnatami i powłokami ochronnymi, które mogą zawierać związki chlorowcoorganiczne lub metale ciężkie, w skład których wchodzi w szczególności odpady drewna pochodzącego z budowy, remontów i rozbiórki obiektów

budowlanych oraz infrastruktury drogowej oraz odpadów innych niż odpady komunalne i odpady niebezpieczne – o ile wytworzona energia jest wykorzystywana poza procesem termicznego przekształcania odpadów.

4.1.3. Wymagania dotyczące prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów, z wyjątkiem odpadów medycznych i weterynaryjnych oraz sposoby postępowania z odpadami powstałymi w wyniku termicznego przekształcania odpadów określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 marca 2002r. w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów.

4.2. Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych:

4.2.1. Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych składa się z procesów mechanicznego przetwarzania odpadów i biologicznego przetwarzania odpadów połączonych w jeden zintegrowany proces technologiczny przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w celu ich przygotowania do procesów odzysku, w tym recyklingu, odzysku energii, termicznego przekształcania lub składowania, przy czym:

- mechaniczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych jest klasyfikowane jako:
 - przetwarzanie odpadów w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu, albo
 - przetwarzanie odpadów, w wyniku którego są wytwarzane odpady przeznaczone do unieszkodliwiania.
- Procesy biologicznego przetwarzania odpadów mogą być prowadzone w warunkach tlenowych lub beztlenowych – zgodnie z określonymi zasadami, zaś powstałe w ten sposób odpady zwane są „*stabilizatami*”, który – jeśli spełnia wymagania – klasyfikuje się jako odpad o kodzie 19 05 99,
 - odpady wytwarzane w procesie biologicznego przetwarzania odpadów są kierowane zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami do odzysku albo do unieszkodliwiania,

- biologiczne przetwarzanie frakcji ulegającej biodegradacji wydzielonej w mechanicznym przetwarzaniu odpadów jest klasyfikowane jako:
 - obróbka biologiczna, w wyniku której powstają odpady unieszkodliwiane za pomocą któregośkolwiek z procesów:
 - składowania na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne lub
 - termicznego przekształcania odpadów w instalacjach lub urządzeniach zlokalizowanych na lądzie, albo
 - inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części, albo
 - przetwarzanie odpadów w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu.

4.2.2. Wymagania dotyczące prowadzenia mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i powstających przy tym przetwarzaniu odpadów określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012r. w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

4.3. Składowanie i magazynowanie odpadów:

- 4.3.1. Zgodnie z zapisami ustawy o odpadach składowane powinny być wyłącznie te odpady, których unieszkodliwienie w inny sposób jest niemożliwe z przyczyn technologicznych lub nieuzasadnione z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych.
- 4.3.2. Przy czym należy zaznaczyć, że składowanie odpadów powoduje również oddziaływanie na wody, emisje gazów, pylenie oraz rozprzestrzenianie się skażeń mikrobiologicznych. Składowiska niszczą ponadto walory krajobrazowe środowiska.
- 4.3.3. Składowanie w zależności od miejsca i sposobu deponowania stanowi proces i jest oznaczane:
 - symbolem D1 jeśli dotyczy składowania na składowiskach odpadów obojętnych,
 - symbolem D3 jeśli dotyczy składowania przez głębokie zatłaczanie (np. zatłaczanie odpadów, które można pompować),

- symbolem D5 jeśli dotyczy składowania na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne,
 - symbolem D12 jeśli dotyczy składowania odpadów w pojemnikach w ziemi (np. w kopalni).
- 4.3.4. Magazynowanie w czasie któregośkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D14 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane) stanowi proces D15.
- 4.3.5. Szczegółowe wymagania dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003r.
- 4.3.6. Zakres, czas, sposób oraz warunki prowadzenia monitoringu składowisk odpadów określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002r.
- 4.3.7. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny określa rodzaje odpadów dopuszczone do nieselektywnego składowania.
- 4.3.8. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczenia odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu określa:
- odpady obojętne, dla których podstawową charakterystykę sporządza się bez przeprowadzania badań,
 - kryteria dopuszczania odpadów niebezpiecznych do składowania na składowisku odpadów niebezpiecznych,
 - kryteria dopuszczania odpadów obojętnych do składowania na składowisku odpadów obojętnych,
 - kryteria dopuszczania odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, które nie stanowią odpadów komunalnych, do składowania na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne,
 - kryteria dopuszczenia odpadów o kodach 19 08 05, 19 08 14, 19 12 12 oraz z grupy 20 do składowania na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne,

- kryteria dopuszczania stałych, niewchodzących w reakcję, odpadów powstałych po przetworzeniu odpadów niebezpiecznych do składowania na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.
5. Oprócz technologii związanych z przetwarzaniem odpadów, istotny jest również system ich odbioru. Poniżej odniesiono się do kwestii związanych z logistyką w systemach gospodarki odpadami, w szczególności w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
 6. Pierwszym krokiem do budowy systemu logistyki w zakresie gospodarki odpadami, jest określenie co i jak będziemy zbierać.
 - 6.1. Zapisy ustawy o odpadach wskazują jednoznacznie, że zbieranie odpadów w sposób selektywny jest obowiązkiem wytwórcy odpadów (art. 10).
 7. Niestety, selektywne zbieranie jest zadaniem trudnym do zrealizowania, na co składa się:
 - 7.1. wzrost kosztów selektywnego zbierania, odbierania i transportu,
 - 7.2. zakres rodzajów odpadów komunalnych objętych ustawowym obowiązkiem selektywnego zbierania,
 - 7.3. niewielka liczba dostępnych i opłacalnych ekonomicznie („względnie technologiczne i ekonomiczne”) technologii i procesów przetwarzania odpadów.
 8. Między innymi w związku z powyższym, zapisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku cele związane z selektywnym zbieraniem odpadów wskazują jako obowiązek gminy.
 9. Analizując zatem obowiązujące przepisy, wynika, że na terenie gminy:
 - 9.1. powinno się oddzielnie odbierać odpady komunalne:
 - 9.1.1. zebrane jako zmieszane (1 rodzaj),
 - 9.1.2. zebrane selektywnie:
 - papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe, odpady komunalne ulegające biodegradacji, odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji (7 rodzajów) - jako ustanowione przez gminę w ramach realizacji obowiązkowego zadania własnego,
 - przeterminowane lekarstwa i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane

i rozbiórkowe, zużyte opony, odpady zielone (7 rodzajów) - mieszczące się ww. wskazanym w regulaminie zakresie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych powstających w gospodarstwach domowych,

- 9.2. Odpady opakowaniowe można zbierać selektywnie w punktach zorganizowanych przez gminę oraz przekazać te odpady bezpośrednio do recyklingu (lub odzysku innego niż recykling) lub organizacji odzysku.
 - 9.3. Gmina zobowiązana jest również do tworzenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, w tym wskazanie miejsc, w których mogą być prowadzone zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych.
10. Kolejnym krokiem, po określeniu co będziemy zbierać, jest ustalenie sposobu gromadzenia odpadów. Ważną rolę w tym zakresie pełni RIPOK i inne instalacje, do których będą trafiały odpady z naszej gminy, ponieważ określony rodzaj technologii wymusza też sposób przygotowania (zbierania) odpadów.
- 10.1. Podstawowym systemem zbierania odpadów komunalnych jest system zbierania odpadów niesegregowanych - odpady gromadzone są w workach lub różnego rodzaju pojemnikach, których wielkość uzależniona jest od rodzaju i charakteru zabudowy (zabudowa jedno- lub wielorodzinna na terenach wiejskich, jak i miejskich).
 - 10.2. Kolejnym rodzajem odbioru jest selektywna zbiórka odpadów.
 - 10.2.1. Do selektywnego zbierania papieru, szkła (białego i kolorowego), tworzyw sztucznych oraz metali wykorzystywane są kontenery, pojemniki czy też odpowiednio oznakowane worki.
 - 10.2.2. Odpady niebezpieczne zbierane są selektywnie na niewielką skalę poprzez punktu odbioru, np. w placówkach oświatowych, instytucjach użyteczności publicznej czy punktach handlowych. Najczęściej zbierane są zużyte baterie i przeterminowane leki. Rzadziej organizowany jest odbiór chemikaliów czy olejów odpadowych.
 - 10.2.3. Odpady wielkogabarytowe zbierane są w sposób okresowy poprzez tzw. wystawki.
 - 10.2.4. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny zbierany jest zgodnie z przepisami wynikającymi z ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym poprzez punkty nieodpłatnego odbioru zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Również placówki handlowe oferują odbiór starego sprzętu w przypadku zakupu nowego.

10.3. Oprócz systemów separacyjnych, funkcjonują również systemy mieszane, których przykładem jest dualny system „suche-mokre”, gdzie:

10.3.1. frakcja mokra to:

- resztki żywności, fusy po kawie i herbacie, skorupki po jajkach i orzechach, zużyte ręczniki papierowe i chusteczki higieniczne, mokry, zabrudzony papier, trawa, liście, rośliny, ziemia po kwiatach, inne odpady nadające się do kompostowania, czyli biodegradowalne,

10.3.2. frakcja sucha to:

- puszki metalowe, kartony po mleku i sokach, pojemniki z resztkami jedzenia, pojemniki po kosmetykach, tubki po paście, fajans, pampersy, tekstylia oraz odpady opakowaniowe.

11. Dalszy krok w tworzeniu systemu, to odpowiedź na pytanie, czy od wytwórcy do instalacji niezbędne są etapy pośrednie a jeżeli tak, to jakie ?

12. Odnosząc się do tej kwestii, musimy uwzględnić wyniki wcześniejszych analiz dotyczących ilości i rodzajów obieranych odpadów oraz lokalizacji i rodzaju technologii stosowanej w RIPOK.

12.1. Z budową stacji przeładunkowych / transferowych bezpośrednio wiąże się ilość odpadów, które będą powstawały oraz odległość do RIPOK.

12.1.1. Podstawowym celem stacji przeładunkowej jest zagęszczenie dowiezionych odpadów, by zmniejszyć ich objętość, a tym samym ograniczyć koszty transportu.

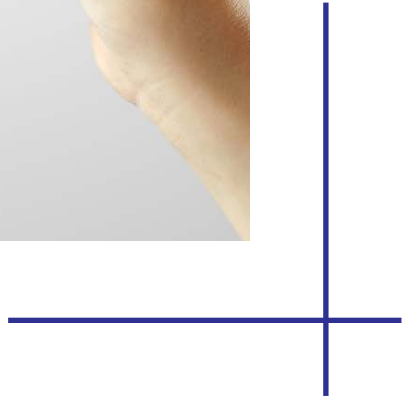
12.1.2. Odpowiedź na pytanie, czy stacja przeładunkowa jest potrzebna wynika z analizy: długość trasy (km) – ilość odpadów do przewiezienia (tonokilometry (Mgkm)) – posiadany sprzęt (kilometraż sprzętu transportowego).

12.1.3. Musimy przy tym pamiętać, że podejmując budowę takiej stacji na własny rachunek, musimy również pomyśleć o organizacji i kosztach transportu do RIPOK.

12.1.4. Stacja przeładunkowa będąca własnością gminy może, ale nie musi obniżyć koszty systemu a stacja będąca własnością przedsiębiorcy odbierającego odpady na pewno obniża jego koszty działalności.

12.1.5. Dodatkowo, w ramach infrastruktury takiej stacji przeładunkowej, można stworzyć punkt dobrowolnego gromadzenia odpadów, co z jednej strony jest i tak obowiązkiem gminy, zaś z drugiej stwarza możliwość ograniczenia oddziaływania na środowisko instalacji odpadowych.

13. Jeżeli podejmiemy decyzję, że konieczne są etapy przejściowe w naszym systemie, to musimy uwzględnić m.in.:
- 13.1. istniejące obiekty,
 - 13.2. warunki dojazdu, w tym od wytwórcy i do instalacji końcowej,
 - 13.3. oddziaływanie na środowisko,
 - 13.4. warunki geotechniczne,
 - 13.5. teren i jego ukształtowanie oraz położenie,
 - 13.6. otoczenie, w tym obszary cenne przyrodniczo,
 - 13.7. warunki urbanistyczne,
 - 13.8. warunki administracyjne,
 - 13.9. możliwości i prognozy rozwojowe,
 - 13.10. sytuacje awaryjne.

6. SYSTEM – jak funkcjonuje?

1. We wcześniejszych rozdziałach była mowa o głównych uczestnikach systemu i ich obowiązkach, a także o narzędziach realizacji tych obowiązków.
2. W tym rozdziale zostanie przybliżony schemat funkcjonowania systemu gospodarki odpadami, w ramach którego istotne są kwestie:
 - 2.1. przepływu strumienia odpadów komunalnych,
 - 2.2. odpowiedzialności uczestników systemu.
3. Przepływy strumienia odpadów komunalnych zaczynają się od ich wytwórcy, którym w świetle przepisów jest każdy, kto produkuje odpady – zarówno osoba fizyczna, jak i przedsiębiorca czy instytucja publiczna.
4. Ponieważ mamy do realizacji określone cele, konieczne jest zatem pozyskanie wielu informacji o tym, co i w jakich ilościach produkuje wytwórca odpadów na terenie naszej gminy.
 - 4.1. Pierwszym krokiem jest zatem określenie jednostkowych wskaźników wytwarzania odpadów – można to robić albo:
 - 4.1.1. z wykorzystaniem badań morfologii odpadów², albo
 - 4.1.2. w oparciu o statystykę powszechną oraz dotychczasowe sprawozdania przedsiębiorców, albo
 - 4.1.3. wykorzystać wskaźniki podane w WPGO, przy czym należy pamiętać, że jest on zróżnicowany w poszczególnych Regionach (przy czym jest on podany dla odpadów zmieszanych i zielonych).
 - 4.2. W każdej z ww. metod należy zachować rozwagę, ale w szczególności dane statystyczne nie stanowią idealnej podstawy do planowania, więc na początku warto odnieść się do danych dotyczących odpadów ogółem, co umożliwi utrzymanie rezerwy na dotychczas często nie ujęte w systemie odpady pochodzące z gospodarstw domowych, np. odpady zielone czy wielkogabarytowe.
5. Kolejnym krokiem, by ocenić całkowitą ilość odpadów powstających na terenie gminy jest ustalenie liczby mieszkańców zamieszkujących nieruchomość.

² Należy podkreślić, że ilość i morfologia odpadów zależy m.in. od rodzaju zabudowy (miejska, wiejska, miejsko-wiejska), udziału obiektów użyteczności publicznej czy sektora gospodarczego, zwyczajów i nawyków społecznych, świadomości ekologicznej czy prowadzonej edukacji.

- 5.1. Zaznaczyć należy, że za podanie liczby osób zamieszkujących nieruchomość odpowiada właściciel nieruchomości, choć...
- 5.2. gmina ma również określone narzędzia, którymi może to zweryfikować.
- 5.3. Warto przy tym uwzględnić kwestie:
 - 5.3.1. niespójności czy braku danych w prowadzonych przez gminę rejestrach i ewidencjach,
 - 5.3.2. zbliżającej się dużymi krokami daty zniesienia obowiązku meldunkowego³.
6. Po ustaleniu tych dwóch czynników, można przystąpić do szacowania wnoszonych do gminy opłat za gospodarowanie odpadami i sposobu jej naliczania.
 - 6.1. W przypadku nieruchomości zamieszkałych, gmina może przyjąć jedną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od gospodarstwa domowego. W innym przypadku opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi będzie stanowiła iloczyn stawki opłaty oraz:
 - 6.1.1. liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość, albo
 - 6.1.2. ilości zużytej wody z danej nieruchomości, albo
 - 6.1.3. powierzchni lokalu mieszkalnego
 - 6.2. Z pewnością, można wykazać, że każdy z podanych w ustawie sposobów ustalania opłaty jest niesprawiedliwy lub może zawierać błędy, ale gmina musi wybrać tylko jeden i ponosić z tego tytułu określone konsekwencje, choć pomocniczo gmina może do weryfikacji danych w składanych deklaracjach wykorzystywać różne sposoby.
 - 6.2.1. ale stawka opłaty może być zróżnicowana w zależności, np. od rodzajów zabudowy...
 - 6.3. Stawka za odbiór komunalnych odpadów zmieszanych musi być również większa niż w przypadku, gdy odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny.
 - 6.4. Opłata pobierana przez gminę ma pokryć koszty funkcjonowania systemu, w tym:

³ W dniu 24 września 2010r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił nową ustawę o ewidencji ludności, opublikowaną w Dz.U. Nr 217, poz. 1427, która wejdzie w życie zgodnie z Ustawą o zmianie ustawy o ewidencji ludności Dz.U z 2011r., Nr 288, poz. 1689 - 1 stycznia 2013r. Ustawa przewiduje zniesienie obowiązku meldunkowego z dniem **1 stycznia 2014r.**

- 6.4.1. odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
 - 6.4.2. tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym budowy punktów gromadzenia odpadów,
 - 6.4.3. obsługi administracyjnej systemu.
- 6.5. W przypadku nieruchomości niezamieszkanymi (np. szkoły, urzędy, przedsiębiorstwa) opłata za odpady będzie stanowiła iloczyn liczby pojemników z odpadami komunalnymi powstałymi na danej nieruchomości oraz ustalonej przez gminę stawki za pojemnik o określonej pojemności.
7. Zakładamy, że prawidłowo ustaliliśmy jakość i ilość odpadów, które powstają na terenie gminy. Następnym ważnym elementem przepływu odpadów jest ich transport.
 - 7.1. O wymogach wobec przedsiębiorców, którzy będą prowadzili odbiór odpadów komunalnych, w tym o wymaganiach sprzętowych była już mowa. Teraz chcielibyśmy odnieść się do innych kwestii związanych z transportem określonych frakcji odpadów.
 - 7.2. Główną frakcją, która będzie stanowiła dominującą część przewożonych odpadów, będą zmieszane odpady komunalne (tzw. frakcja mokra). Będzie ona przewożona specjalistycznymi samochodami i stanowi raczej tę łatwiejszą część szacowania zapotrzebowania na usługi transportowe.
 - 7.3. Warto jednak nie poprzestawać tylko na jednej formie transportu. Tym bardziej, że gmina ma również obowiązek zagospodarować odpady zbierane selektywnie.
 - 7.4. Dokładne oszacowanie poszczególnych rodzajów odpadów, które mogą być odbierane selektywnie (w różnych systemach), np. przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych, zużytych opon, odpadów zielonych, będzie miało decydujący wpływ na przyszłe koszty ich transportu do właściwej instalacji.
8. Jeśli myślimy o transporcie, to oprócz tego, co będziemy wozić i w jakich ilościach, istotne jest również dokąd.
 - 8.1. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania muszą być zagospodarowane w regionie gospodarki odpadami, w którym powstały.
 - 8.2. Tym samym, podstawowymi instalacjami, do których będą trafiały odpady komunalne z terenu gminy, będą regionalne instalacje do przetwarzania

odpadów komunalnych. Kierowanie odpadów do poszczególnych instalacji powinno opierać się na uchwale Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie wykonania WPGO 2012-2023, zawierającej wykaz instalacji w podziale na regiony.

- 8.3. Ważne jest zatem określenie, czy na terenie regionu, do którego została przyporządkowana gmina, funkcjonuje więcej niż jedna RIPOK i jaką technologię wykorzystuje.
 - 8.3.1. W przypadku braku wyznaczonego RIPOK w regionie (choć sytuacja taka może się wydarzyć w okresie przejściowym), te trzy zasadnicze frakcje odpadów będą mogły trafiać do instalacji położonej najbliższej miejsca wytwarzania odpadów, przy zachowaniu hierarchii postępowania z odpadami – czyli tzw. instalacji do zastępczej obsługi regionu. W przypadku regionów, dla których wyznaczono instalacje do zastępczej obsługi poza regionem macierzystym – odpady mogą być przekazywane do instalacji zastępczych poza regionem, wyłącznie pod warunkiem braku wolnych mocy przerobowych w instalacjach regionalnych i zastępczych funkcjonujących na obszarze regionu.
- 8.4. Poza RIPOK na terenie regionu, województwa mogą funkcjonować inne instalacje do wykorzystania i unieszkodliwiania odpadów, np. stacje do demontażu odpadów wielogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego czy instalacje do przerobu gruzu budowlanego.
9. Jeśli znamy dokąd trafią wytwarzane odpady, naturalnym krokiem jest poznanie ceny kosztów ich przyjęcia (cena „na bramie”).
10. Jak oszacowaliśmy wartość świadczonych usług związanych z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów, można przystąpić do organizacji przetargu na wybór przedsiębiorcy.
 - 10.1. Ustawa daje możliwość przeprowadzenia dwóch postępowań:
 - 10.1.1. przetarg na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, albo
 - 10.1.2. przetarg na odbieranie i zagospodarowanie tych odpadów.
 - 10.2. Jeżeli gmina dobrze ma zbilansowane różne rodzaje odpadów, może przeprowadzić odrębne przetargi na każdą frakcję odpadów.
 - 10.3. Jeżeli gmina ma ponad 10 tys. mieszkańców może podjąć decyzję o podziale obszaru gminy na sektory, dla których zostaną przeprowadzone odrębne postępowania.
11. Warto zaznaczyć, że przetarg na odbieranie odpadów komunalnych wydaje się uzasadniony wtedy, kiedy Gmina jest właścicielem / współwłaścicielem /

udziałowcem RIPOK – w innym przypadku Gmina może prowadzić postępowanie w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów.

11.1. Gmina będąca właścicielem / współwłaścicielem / udziałowcem RIPOK nie musi prowadzić postępowania przetargowego na zagospodarowanie odpadów we własnej RIPOK.

11.2. W przypadku nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, ich właściciel może swobodnie (w miarę swoich możliwości prawnych i o ile gmina nie podjęła uchwały o objęciu tego typu nieruchomości zorganizowanym przez siebie odbieraniem odpadów) podejmować decyzję, co do wyboru podmiotu odbierającego odpady, a ten będzie musiał przekazać odpady do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych wskazanej w uchwale Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie wykonania WPGO 2012-2023.

12. Co jednak z wytwórcami odpadów, czyli najogólniej – mieszkańcami gminy ?

12.1. W tej chwili posiadają oni zawarte umowy na odbiór odpadów, ale nie będzie możliwości podwójnej opłaty, ponieważ zgodnie z zapisami ustawy, obowiązek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie powstanie w okresie obowiązywania tej umowy, nie dłużej jednak niż przez półtora roku od dnia wejścia w życie ustawy, chyba, że wcześniej właściciel nieruchomości wypowie umowę.

13. A równolegle do przygotowywania postępowania przetargowego, gmina w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, musi podjąć uchwały, które będą regulowały zasady omawianego systemu gospodarki odpadami.

13.1. Pierwszą uchwałą powinna być uchwała w sprawie zmian w regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie.

13.1.1. Zmiany w regulaminie mają dotyczyć dostosowania do nowych regulacji prawnych a także do WPGO⁴.

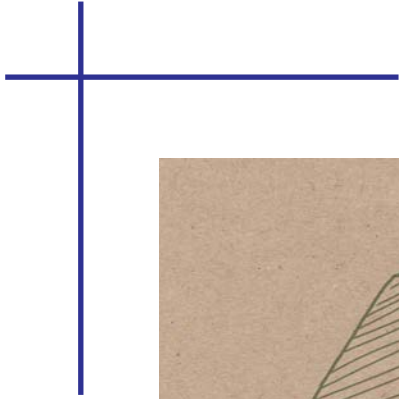
13.1.2. O zmianach mowa będzie szerzej w rozdziale 7 Podręcznika, ale już teraz warto zaznaczyć, że najważniejszą kwestią, która powinna być ujęta w regulaminach, to kierowanie odpadów w ramach Regionów do RIPOK oraz nacisk na selektywne zbieranie odpadów u źródła.

14. Jednak to nie wszystko, co gmina musi przygotować do prawidłowego funkcjonowania systemu.

⁴ WPGO zawiera uwarunkowania dotyczące kierowania odpadów do instalacji do przetwarzania odpadów niezbędne do uwzględnienia w regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminach (rozd. 2.3.3)

15. Dodatkowym elementem, który będzie również miał odzwierciedlenie w opłacie za odpady, będą kwestie obsługi administracyjnej systemu, w ramach której będzie m.in.:
 - 15.1. nadzorowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym:
 - 15.1.1. przestrzegania przepisów,
 - 15.1.2. rzetelności składanych deklaracji,
 - 15.1.3. zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne,
 - 15.1.4. osiągania przez gminę odpowiednich poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku czy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
 - 15.2. prowadzenie procedur przetargowych związanych z wyborem podmiotów świadczących usługi w ramach systemu,
 - 15.3. egzekucji opłat,
 - 15.4. prowadzenia rejestru działalności regulowanej,
 - 15.5. prowadzenie obowiązkowych działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów, czy umieszczania obowiązkowych informacji na stronie internetowej,
 - 15.6. opracowywanie analiz, rekomendacji, raportów i sprawozdań dotyczących funkcjonowania całego systemu.
16. Zarządzanie systemem gmina może wykonywać sama, bądź wybrać podmiot zarządzający w jej imieniu.
17. W kosztach związanych z administrowaniem systemem ujęto również koszty obowiązkowej kampanii informacyjno-edukacyjnej. Obejmuje ona informacje o:
 - 17.1. stawkach opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
 - 17.2. terminach, częstotliwości i trybie uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
 - 17.3. wzorze deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości oraz informacji o terminach i miejscu składania deklaracji,
 - 17.4. szczegółowym sposobie i zakresie świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.

17.5. Ustawa nie ogranicza form i metod prowadzenia kampanii.

7. POMOC – kilka uwag i porad

7.1. Harmonogram – jak wdrażać System

1. (od) 1 stycznia 2012r.
 - 1.1. Wchodzi w życie zmieniona ustawa o utrzymaniu czystości i porządku i ustawa o odpadach oraz niektóre inne zmienione przepisy.
 - 1.2. Zaczyna działać rejestr działalności regulowanej prowadzony przez gminę.
 - 1.2.1. Gmina od tego dnia nie wydaje zezwoleń na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
2. (do) 30 kwietnia 2012r.
 - 2.1. Przedsiębiorcy odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości są zobowiązani złożyć pierwsze sprawozdania.
3. (do) 1 lipca 2012r.
 - 3.1. Sejmik województwa przyjmuje uchwały w sprawie:
 - 3.1.1. aktualizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami oraz
 - 3.1.2. wykonania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, w której określone zostaną regiony oraz regionalne instalacje do zagospodarowania odpadów – stanowi ona akt prawa miejscowego.
4. (do) 1 stycznia 2013r.
 - 4.1. Rada gminy jest zobowiązana podjąć uchwały obligatoryjne.
 - 4.2. Przedsiębiorcy, którzy przed wejściem w życie zmienionych przepisów działali na podstawie zezwoleń na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, są obowiązani uzyskać wpis do rejestru.
5. (od) 1 stycznia 2013r.
 - 5.1. Zaczynają obowiązywać zaktualizowane regulaminy utrzymania czystości i porządku w gminach.
 - 5.2. Trwa lub powinna rozpocząć się kampania edukacyjno-informacyjna, mająca na celu zapoznanie właścicieli nieruchomości z obowiązkami wynikającymi z przyjętych uchwał.

- 5.3. Posiadane przez przedsiębiorcę zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości powinno być uchylone w drodze decyzji.
6. (do) 31 marca 2013r.
 - 6.1. Gmina składa pierwsze sprawozdanie do marszałka województwa i wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Dotyczy ono informacji o:
 - 6.1.1. masie poszczególnych rodzajów odpadów odebranych z obszaru gminy oraz sposobie ich zagospodarowania, w tym dane instalacji, do której zostały przekazane odpady komunalne
 - 6.1.2. liczbie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, które funkcjonują na terenie gminy
 - 6.1.3. masie odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
 - 6.1.4. osiągniętym poziomie ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania,
 - 6.1.5. poziomie recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wybranych frakcji odpadów komunalnych (papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło) odebranych z obszaru gminy,
 - 6.1.6. poziomie recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych z odebranych z obszaru gminy odpadów komunalnych,
 - 6.1.7. liczbie właścicieli nieruchomości, od których zostały odebrane odpady komunalne, w tym liczba tych, którzy zbierają odpady komunalne w sposób niezgodny z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy,
 - 6.1.8. rodzaju i ilości nieczystości ciekłych odebranych z obszaru gminy.
7. (do) 30 czerwca 2013r.
 - 7.1. Właściciele nieruchomości zamieszkałych przez mieszkańców na terenie gminy są zwolnieni z obowiązku wnoszenia opłaty za odebranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych do gminy.
 - 7.2. Przedsiębiorcy posiadający wpis do rejestru działalności regulowanej oraz umowy podpisane z właścicielami nieruchomości mogą prowadzić działalność na warunkach określonych w tej umowie.
 - 7.3. Gmina powinna rozstrzygnąć przetargi na odbieranie odpadów od właścicieli nieruchomości, na terenie których zamieszkuje mieszkańcy

gminy i podpisać umowę z wybranym przedsiębiorcą (wpisanym do rejestru działalności regulowanej).

8. (od) 1 lipca 2013r.

8.1. Zaczyna funkcjonować nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy.

8.1.1. Gminy zaczynają pobierać opłaty od właścicieli nieruchomości i w zamian zapewniają świadczenie usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych.

7.2. Kilka wzorów

7.2.1. Wzory uchwał

1. Ustawa zobowiązuje gminy do podjęcia wielu uchwał. Poniżej przedstawione zostały przykładowe elementy niektórych z nich.
2. Regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie
 - 2.1. Zakres uchwały obejmuje:
 - 2.1.1. właścicieli nieruchomości, mieszkańców gminy, osoby przebywające czasowo na terenie gminy oraz podmioty prawne,
 - 2.1.2. nowe obowiązkowe zadania własne gminy dotyczące selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
 - 2.1.3. nowy podział nieruchomości i zróżnicowane obowiązki ich właścicieli,
 - 2.1.4. podział zakresu usług świadczonych właścicielom nieruchomości na:
 - odbieranie odpadów komunalnych,
 - odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych,
 - 2.1.5. podział podmiotów świadczących ww. usługi wg statusu uprawnienia do prowadzenia działalności regulowanej odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości:

- jednostki organizacyjne gminy zwolnione z obowiązku wpisu do rejestru działalności regulowanej, ale spełniające wymagania stawiane tej działalności,
- przedsiębiorców wpisanych do rejestru działalności regulowanej, w tym spółki z udziałem gminy,

2.1.6. świadczenie ww. usług dla właścicieli nieruchomości:

- na których zamieszkują mieszkańcy – obowiązanych do ponoszenia opłaty na rzecz gminy,
- na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne:
 - nie obowiązanych do ponoszenia opłat na rzecz gminy,
 - obowiązanych do ponoszenia opłat na rzecz gminy,
- w części zamieszkałej przez mieszkańców gminy, w części niezamieszkałej przez mieszkańców, na której powstają odpady komunalne:
 - nie obowiązanych do ponoszenia opłat na rzecz gminy z niezamieszkałej części nieruchomości,
 - obowiązanych do ponoszenia opłat na rzecz gminy z zamieszkałej i niezamieszkałej części nieruchomości,
- jednostek organizacyjnych MON na terenach zamkniętych;

2.1.7. obowiązki gminy dotyczące różnych właścicieli nieruchomości.

2.2. Przykładowe zmiany tekstu Regulaminu:

2.2.1. Właściciel nieruchomości ma obowiązek wyposażenia jej w dostateczną ilość pojemników spełniających wymagania, o których mowa w ust. ..., do regularnego (systematycznego) zbierania odpadów komunalnych:

- 1) zmieszanych (20 03 01),
- 2) roślinnych kuchennych (20 01 08), ogrodowych (20 01 99, 20 02 01) i zielonych (20 03 02),
- 3) papieru i tektury (20 01 01, 15 01 01),
- 4) tworzyw sztucznych (20 01 39, 15 01 02),
- 5) szkła (20 01 02, 15 01 07),

- 2.2.2. Średnią roczną masę odpadów wymienionych w ust. ... wytwarzanych przez statystycznego mieszkańca Gminy ... w kg/M/rok, oraz ich średnią gęstość w kg/m³ lub litr, określa odrębna uchwała Rady Gminy ... na podstawie sprawozdania rocznego Gminy ... za ubiegły rok kalendarzowy. Wielkości te podlegają aktualizacji raz w roku najpóźniej do dnia 30 kwietnia roku następującego po roku kalendarzowym.
- 2.2.3. Na nieruchomościach, na których zamieszkują mieszkańcy gminy (miasta) następujące odpady komunalne powstające nieregularnie:
- 1) zużyte baterie i akumulatory (20 01 33*, 20 01 34),
 - 2) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (20 01 35*, 20 01 36),
 - 3) budowlane i rozbiórkowe z remontów prowadzonych samodzielnie (20 03 99),
 - 4) wielkogabarytowych (20 03 77),
 - 5) zużyte opony (20 03 99),
- powinny być zbierane i odbierane w sposób i terminach określonych w harmonogramie dostarczonym przez przedsiębiorcę (jednostkę organizacyjną gminy) wskazanego przez gminę. Średnia roczna masa tych odpadów przypadająca na statystycznego mieszkańca gminy podlega aktualizacji raz w roku najpóźniej do dnia 30 kwietnia roku następującego po roku kalendarzowym, w sposób określony w ust. ...
- 2.2.4. Właściciel nieruchomości zobowiązany jest do:
- 1) przekazania odpadów komunalnych zebranych na terenie nieruchomości, w sposób i na zasadach określonych w pkt ... Regulaminu,
 - 2) wniesienia zadeklarowanej opłaty na konto Gminy ... za odebranie i zagospodarowanie odpadów – w przypadku nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy gminy,
 - 3) zawarcia umowy z przedsiębiorcą wpisanym do rejestru działalności regulowanej oraz przechowywanie przez okres dwóch lat dowodów wniesienia na jego konto opłaty za odebranie i zagospodarowanie odpadów – w przypadku nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy gminy, a powstają odpady komunalne,

- 4) pozbycia się nieczystości ciekłych zgromadzonych w zbiorniku bezodpływowym przez zawarcie umowy z przedsiębiorcą posiadającym zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych oraz przechowywanie dowodów wniesienia opłaty za te usługi przez okres dwóch lat.
- 2.2.5. Przedsiębiorcy lub jednostki organizacyjne gminy nie będące przedsiębiorcami, uprawnione, w wyniku przetargu lub powierzenia, do odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych, są obowiązani do:
- 1) przekazania do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (nazwa i adres) odpadów, o których mowa w § ... oraz pozostałości z przetwarzania odpadów komunalnych zebranych i odebranych selektywnie – w innych instalacjach na terenie regionu przeznaczonych do składowania,
 - 2) zagospodarowania odpadów komunalnych, o których mowa w § ..., w sposób:
 - a) zapewniający wymagany poziom recyklingu, redukcji składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
 - b) maksymalnie ograniczający masę odpadów składowanych,
 - c) zgodny z zasadą bliskości i najlepszych dostępnych technik,
 - 3) składania do Urzędu Gminy ... kwartalnych sprawozdań na formularzu określonym odrębnymi przepisami w terminie nie przekraczającym jednego miesiąca od zakończenia kwartału.
3. Uchwała rady gminy w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
- 3.1. Uchwała jest obowiązkowa i stanowi akt prawa miejscowego.
 - 3.2. Zgodnie z zapisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w sprawach dotyczących opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi stosuje się przepisy ustawy Ordynacja podatkowa, przy czym uprawnienia organów podatkowych przysługują wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.
 - 3.3. Elementy związane z deklaracją:

- 3.3.1. Opłata jest obliczana na podstawie danych dotyczących roku ubiegłego zawartych w:
- kwartalnych sprawozdaniach przedsiębiorców lub rocznym sprawozdaniu wójta, burmistrza lub prezydenta miasta,
 - sprawozdaniu finansowym gminy (miasta) – w zakresie kosztów związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,
- 3.3.2. jest opłatą zryczałtowaną na okres ważności deklaracji – ważność deklaracji wynika z przyjętej przez gminę częstotliwości jej składania,
- 3.3.3. powinna być tym niższa, im więcej rodzajów odpadów komunalnych jest zbierane, odbierane i przetwarzane selektywnie,
- 3.3.4. powinna być uiszczana w terminach, miejscach i trybie określonych w odrębnej obowiązkowej uchwale rady gminy.
- 3.3.5. Opłata w deklaracji nie powinna obejmować kosztów zagospodarowania odpadów opakowaniowych.
- 3.4. Przykładowe elementy uchwały
- 3.4.1. Określa się wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości jak w załączniku do niniejszej uchwały.
- 3.4.2. Deklarację, o której mowa w ust. ..., właściciel nieruchomości obowiązany jest złożyć w Urzędzie Gminy ... w terminie:
- 1) nieprzekraczającym daty ...
 - 2) 14 dni od dnia od dnia zamieszkania na danej nieruchomości pierwszego mieszkańca lub powstania na danej nieruchomości odpadów komunalnych,
 - 3) 14 dni od daty otrzymania nowych danych niezbędnych do obliczenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zmienionych w związku z:
 - a) zmianą ilości odpadów komunalnych odebranych od właścicieli nieruchomości w roku ubiegłym – wynikającą z rocznego sprawozdania gminy,
 - b) zmianą jednostkowej stawki opłaty za zagospodarowanie odebranych odpadów komunalnych – wynikającą z rzeczywistych kosztów poniesionych przez gminę w roku ubiegłym za zagospodarowanie odebranych odpadów.

4. Wzory uchwał, umów i SIWZ zaproponowane zostały przez firmę opracowującą Poradnik i w każdym przypadku powinny podlegać weryfikacji przez radcę prawnego obsługującego gminę.
5. Przykładowe uchwały:
 - 5.1. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy:

*Uchwała Nr ...
Rady Gminy ...
z dnia ...*

w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy ...

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r., Nr 142, poz. 1591 z późn.zm.) oraz art. 4 ust. 1 i 3 ustawy z 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2012r., poz. 391 z późn.zm.), po zasięgnięciu opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w ..., Rada Gminy ... uchwała, co następuje:

§1

Przyjmuje się Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy ... stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§2

Traci moc uchwała Nr ... Rady Gminy ... z dnia ... w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku w Gminie ...

§3

Wykonanie uchwały powierza się

§4

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa ...

- 5.2. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczaniu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

*Uchwała Nr ...
Rady Gminy ...
z dnia ...*

w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczaniu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Na podstawie art. 6l ustawy z 13 września 1996r. czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2012r., poz. 391 z późn.zm.) oraz art. 40 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r., Nr 142. poz. 1591 z późn.zm.) Rada Gminy ... uchwała, co następuje:

§1

Ustala się następujący termin, częstotliwość i tryb uiszczania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

1. Opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi uiszcza się za miesiąc kalendarzowy, do 15 dnia każdego następnego miesiąca, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Opłatę wnosi się na rachunek bankowy Urzędu Gminy ... w ... nr ...
3. Pierwszą opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, obejmującą okres od dnia 01 do 30 lipca 2013 roku, uiszcza się w terminie do 15 sierpnia 2013 roku.

§2

Wykonanie uchwały powierza się

§3

1. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa ...
2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2013 roku.

- 5.3. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości:

Uchwała Nr ...

Rady Gminy ...

z dnia ...

w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości

Na podstawie art. 6n ustawy z 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2012r., poz. 391 z późn.zm.) oraz art. 40 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r., Nr 142. poz. 1591 z późn.zm.) Rada Gminy ... uchwała, co następuje:

§1

Określa się wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości zamieszkałej, jak w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały oraz wzór deklaracji składanej przez właścicieli nieruchomości niezamieszkałej, jak w załączniku nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2

Właściciele nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały, zobowiązani są złożyć do ... pierwszą deklarację, o której mowa w §1, w terminie do 30 kwietnia 2013 roku:

- 1) pisemnie - w Urzędzie Gminy ... pok. nr ..., lub*
- 2) elektroniczną skrzynką podawczą zamieszczoną w Biuletynie Informacji Publicznej ...*

§3

Wykonanie uchwały powierza się

§3

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa ...

- 5.4. w sprawie sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy ... i zagospodarowania tych odpadów:

*Uchwała Nr ...
Rady Gminy ...
z dnia ...*

w sprawie sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy ... i zagospodarowania tych odpadów

Na podstawie art. 6r ustawy z 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2012r., poz. 391 z późn.zm.) oraz art. 40 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r., Nr 142. poz. 1591 z późn.zm.) Rada Gminy ... uchwala, co następuje:

§1

Określa się szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się

§3

- 1. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa ...*
- 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2013 roku.*

- 5.5. w sprawie przejęcia obowiązku odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne:

*Uchwała Nr ...
Rady Gminy ...
z dnia ...*

w sprawie przejęcia obowiązku odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne

Na podstawie art. 6c ust. 2 ustawy z 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2012r., poz. 391 z późn.zm.) oraz art. 40 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r., Nr 142. poz. 1591 z późn.zm.) Rada Gminy ... uchwała, co następuje:

§1

Postanawia się, że od dnia 1 lipca 2013 roku Gmina ... odbierać będzie odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się

§3

- 1. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa ...*
- 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2013 roku.*

- 5.6. w sprawie rodzajów dodatkowych usług świadczonych przez Gminę ... w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów oraz wysokości cen za te usługi:

*Uchwała Nr ...
Rady Gminy ...
z dnia ...*

w sprawie rodzajów dodatkowych usług świadczonych przez Gminę ... w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów oraz wysokości cen za te usługi

Na podstawie art. 6r ustawy z 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2012r., poz. 391 z późn.zm.) oraz art. 40 ust. 1 ustawy z 8 marca

1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r., Nr 142. poz. 1591 z późn.zm.) Rada Gminy ... uchwala, co następuje:

§1

1. Gmina ... w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów świadczyć będzie dodatkową usługę polegającą na wyposażeniu nieruchomości w pojemniki i worki do zbiórki poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych.
2. Określa się miesięczne ceny brutto za wyposażenie nieruchomości w zestaw pojemników i worków, o objętości wynikającej ze złożonej deklaracji, o której mowa w art. 6n ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach:
 - 1) dla nieruchomości zamieszkałych: ... zł za osobę;
 - 2) dla nieruchomości zamieszkałych w zabudowie jednorodzinnej, zagrodowej lub rekreacyjnej, na których zbiórka bioodpadów odbywać się będzie we własnym kompostowniku o pojemności minimalnej 350l/500 m2 działki – ... zł za osobę;
 - 3) dla nieruchomości niezamieszkałych: ... zł za 110 l.

§2

1. Rodzaj oraz ilość zamówionych pojemników oraz worków będzie zgodny z wymaganiami określonymi w uchwale Rady Gminy ... w sprawie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy ..., tj.
 - 1) Dla nieruchomości jednorodzinnych lub zagrodowych:
 - pojemniki 110 lub 240 l na odpady zmieszane lub posortownicze,
 - worki 120 l na trzy rodzaje odpadów opakowaniowych,
 - pojemnik 120 l na bioodpady;
 - 2) Dla nieruchomości w zabudowie wielorodzinnej, a także nieruchomości niezamieszkałych:
 - pojemniki zbiorcze 1100 l na odpady zmieszane lub posortownicze,
 - pojemniki zbiorcze 1500 l i 2500 l na trzy rodzaje odpadów opakowaniowych,
 - pojemniki zbiorcze 1100 l na bioodpady,
 - pojemnik do transportu bioodpadów o objętości 10 l.
2. Na obszarach zabudowy wielorodzinnej do gromadzenia odpadów będą mogły być stosowane pojemniki zbiorcze dla wielu nieruchomości.

§3

Wykonanie uchwały powierza się

§4

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa ...

- 5.7. w sprawie określenia górnych stawek opłat za usługi usuwania odpadów z nieruchomości:

*Uchwała Nr ...
Rady Gminy ...
z dnia ...*

*w sprawie określenia górnych stawek opłat za usługi usuwania odpadów
z nieruchomości*

Na podstawie art. 6 ust. 2 i ust. 4 ustawy z 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2012r., poz. 391 z późn.zm.) oraz art. 7 ust. 1 pkt. 3 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn zm.) i art. 9 ustawy z 5 lipca 2001r. o cenach (Dz.U. z 2001r., Nr 97, poz. 1050 z póź. zm.) Rada Gminy ... uchwala, co następuje:

§1

Określa się górną stawkę opłat za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w wysokości ... zł z 1 m3 odpadów niesegregowanych, z zastrzeżeniem § 2.

§2

W przypadku, gdy odpady komunalne są zbierane i odbierane przez firmy działające na podstawie wpisu do ewidencji działalności regulowanej prowadzonej przez ..., w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, stosuje się stawkę w wysokości ... zł za m3.

§3

Określa się górną stawkę opłat za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych od właścicieli nieruchomości w wysokości ... zł za 1m3 ścieków.

§4

Wykonanie uchwały powierza się

§5

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa ...

7.2.2. Wzory umów

1. Konsekwencją wprowadzonego systemu będzie powierzenie przez gminę usług świadczonych właścicielom nieruchomości na odbieranie odpadów komunalnych.
2. Ze względu na zróżnicowane czynniki mające wpływ na prowadzenie postępowania, m.in. forma prawna Zamawiającego, przyjęty zakres usługi

(odbiór bądź odbiór i zagospodarowanie), ustalany trybu prowadzenia gospodarki odpadami na terenie gminy, poniżej przedstawiono warunki ogólne umowy, które można wykorzystać przy formułowaniu zapisów umowy z wybranym Wykonawcą.

Ogólne warunki umowy

- 1) *Przedmiotem umowy jest wykonywanie na terenie Gminy ... usługi wywozu odpadów komunalnych stałych z ... (np. gospodarstw domowych, budynków rekreacji indywidualnej oraz koszy ulicznych).*
- 2) *Szczegółowy opis przedmiotu umowy zawiera załącznik nr 1 do niniejszej umowy, stanowiący jej integralną część.*
- 3) *W imieniu Zamawiającego w zakresie realizacji przedmiotu umowy działać będzie ...*
- 4) *Jeżeli do wykonywania określonych czynności jest wymagane urzędowe zezwolenie, certyfikat, koncesja itp., Wykonawca dostarcza Zamawiającemu kserokopię tego dokumentu potwierdzonego za zgodność z oryginałem przez Wykonawcę.*
- 5) *Warunki płatności:*
 - a) *zapłata należności za wykonywanie na terenie Gminy ... usługi wywozu odpadów komunalnych stałych z ... (np. gospodarstw domowych i budynków rekreacji indywidualnej) będzie następować na podstawie faktur miesięcznych wystawianych z dołu do dnia 5-go następnego miesiąca,*
 - b) *wartość poszczególnych faktur będzie wyliczana przy zastosowaniu cen jednostkowych netto wynikających z formularza cenowego i stanowić będzie iloczyn:*
cena jedn. x ilość pojemników/zestawów worków x częstotliwość wywozu w danym okresie rozliczeniowym,
 - c) *wartość faktur za wywożenie odpadów wielkogabarytowych i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego będzie wyliczana przy zastosowaniu cen jednostkowych netto wynikających z formularza cenowego i stanowić będzie iloczyn:*
cena jedn. x ilość m³ odpadów wielkogabarytowych,
 - d) *wartość faktur za wywożenie wyselekcjonowanego popiołu będzie wyliczana przy zastosowaniu cen jednostkowych netto wynikających z formularza cenowego i stanowić będzie iloczyn:*
cena jedn. za 1km x ilość przejechanych kilometrów (w trakcie wykonywania usługi),
 - e) *faktury będą płatne w terminie 21 dni od daty ich złożenia w ... na konto wskazane na fakturze,*
 - f) *do faktur Wykonawca zobowiązany jest dołączyć wykaz odebranych odpadów z koszy ulicznych, pojemników z nieruchomości w zabudowie jednorodzinnej,*

wielorodzinnej, kolonijnej i indywidualnej rekreacji, z selektywnej zbiórki odpadów oraz odpadów gabarytowych i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz wykaz odebranych pojemników z wyselekcjonowanym popiołem,

- g) ceny jednostkowe netto określone w ofercie nie ulegną zmianie przez cały okres trwania umowy – wykaz cen jednostkowych za odbiór poszczególnych pojemników i zestawów worków stanowi załącznik do umowy jako jej integralną część,
Zamawiający przewiduje możliwość wprowadzenia zmiany podatku VAT (w stosunku do treści oferty), w przypadku zmiany przepisów prawnych w tej sprawie,
- h) ceny jednostkowe zawierają wszystkie koszty związane z realizacją usługi.
- 6) Wykonawca zobowiązany jest do wykonywania usługi w sposób należyty zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami, z zastosowaniem odpowiedniej ilości pojazdów gwarantujących wywóz odpadów komunalnych na terenie Zamawiającego w terminach określonych harmonogramem oraz w godzinach od 5.00 do 23.00. Niedopuszczalne jest wykonywanie usługi w innych godzinach.
- 7) Wykonawca ponosi pełną odpowiedzialność wobec Zamawiającego i osób trzecich za szkody na mieniu i zdrowiu osób trzecich, powstałe podczas realizacji przedmiotu umowy.
- 8) W przypadku zgłoszenia reklamacji w sprawie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy Wykonawca ma obowiązek rozpatrzyć reklamację i o sposobie jej załatwienia zawiadomić ... w następnym dniu roboczym po otrzymaniu zgłoszenia.
- 9) Wykonawca zobowiązany jest do wykonywania usługi zgodnie z ustalonymi harmonogramami wywozu odpadów. W przypadku nieregularnego wywozu i spowodowania tym nagromadzenia odpadów poza pojemnikami, Wykonawca zobowiązany jest bez dodatkowej opłaty wywieźć odpady z pojemników i leżące luzem przy pojemnikach.
- 10) Dopuszcza się zmianę częstotliwości wywozu odpadów (określoną w załączniku nr 1 do umowy), jeżeli w trakcie realizacji usługi wywozu ilość produkowanych odpadów będzie mniejsza lub większa od ilości przewidywanej oraz Wykonawca uzyska pisemną zgodę Zamawiającego.
- 11) Wykonawca zobowiązany jest dokonywać odbioru i transportu odpadów, również w przypadkach, kiedy dojazd do punktów zbiórki odpadów komunalnych będzie znacznie utrudniony z powodu prowadzonych remontów dróg, dojazdów itp. W takich przypadkach Wykonawcy nie przysługują roszczenia z tytułu wzrostu kosztów realizacji przedmiotu umowy, chyba, że Strony umowy w danym przypadku postanowią inaczej.
- 12) Zmiana terminów określonych w harmonogramie może nastąpić w przypadku wyjątkowo niekorzystnych warunków atmosferycznych w okresie zimowym, które spowodują nieprzejezdność dróg. W takich przypadkach Wykonawca

- zobowiązany jest poinformować o tym fakcie telefonicznie ... i odebrać odpady niezwłocznie po przywróceniu przejezdności dróg.*
- 13) *Zmiana terminów odbioru odpadów jest dopuszczalna z zachowaniem formy pisemnej na uzasadniony wniosek Wykonawcy lub postulatów mieszkańców Gminy*
 - 14) *Zamawiający może naliczyć Wykonawcy kary umowne w przypadku:*
 - a) *nienależytego wywiązywania się przez Wykonawcę z obowiązków zawartych w umowie z tytułu naruszenia przez Wykonawcę warunków umowy.
Wysokość kary wynosi 5% wynagrodzenia przysługującego Wykonawcy za miesiąc poprzedni (przed miesiącem, w którym doszło do naruszenia warunków umowy).*
 - b) *nieodebrania odpadów komunalnych w zabudowie jednorodzinnej,
Wysokość kary wynosi za każdy dzień opóźnienia w wywozie 1 pojemnika - 0,01 % wynagrodzenia przysługującego Wykonawcy za miesiąc poprzedni (przed miesiącem, w którym doszło do naruszenia warunków umowy).*
 - c) *nieodebrania odpadów komunalnych w zabudowie wielorodzinnej,
Wysokość kary wynosi za każdy dzień opóźnienia w wywozie pojemnika PA 1100 - 0,02 % wynagrodzenia przysługującego Wykonawcy za miesiąc poprzedni (przed miesiącem, w którym doszło do naruszenia warunków umowy).*
 - 15) *W przypadku stwierdzenia w kolejnym miesiącu ponownego nienależytego wywiązywania się przez Wykonawcę z obowiązków zawartych w umowie, Zamawiający może odstąpić od umowy w terminie przez siebie wskazanym i egzekwować karę, o której mowa w pkt...*
 - 16) *Z tytułu odstąpienia od umowy przez Zamawiającego z przyczyn, za które ponosi odpowiedzialność Wykonawca, Zamawiający może naliczyć karę umowną w wysokości ... zł.*
 - 17) *W przypadku zwłoki w zapłacie faktury, Wykonawca może żądać od Zamawiającego odsetek ustawowych.*
 - 18) *Egzekwowanie kar będzie następować poprzez potrącenie z wynagrodzenia Wykonawcy określonego na fakturze.*
 - 19) *Zamawiający zastrzega sobie prawo do dochodzenia odszkodowania uzupełniającego do wysokości poniesionej szkody.*
 - 20) *Wykonawca może zlecić podwykonawcom, którzy posiadają wymagane zezwolenia, wykonanie części czynności będących przedmiotem niniejszej umowy.*
 - a) *Wykonawca zobowiązany jest do zawarcia umowy z podwykonawcami,*
 - b) *w terminie 14 dni przed planowanym dniem zawarcia umowy z podwykonawcami, Wykonawca zobowiązany jest przedstawić do zatwierdzenia Zamawiającemu projekt umowy z podwykonawcą wraz z opisem części usługi powierzonej do wykonania podwykonawcy,*

- c) jeżeli Zamawiający w terminie 14 dni od przedstawienia mu projektu umowy z podwykonawcą nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie umowy.
- 21) W sprawach nie uregulowanych postanowieniami umowy będą miały zastosowanie przepisy:
- a) ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz.U. z 2010r., Nr 185, poz. 1243 z późn.zm.),
 - b) ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2012r., poz. 391 z późn.zm.),
 - c) ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008r., Nr 25, poz. 150 z późn.zm.),
 - d) regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy ... (uchwała Nr ... Rady Gminy ... z dnia ... w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy ... opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa ... Nr ..., poz. ...),
 - e) kodeksu cywilnego.
- 22) Sprawy sporne, jakie mogą wyniknąć przy realizacji umowy, rozstrzygać będzie właściwy rzeczowo Sąd w ...

7.2.3. Wzory SIWZ

1. Bardzo istotnym elementem postępowania w sprawie wyboru wykonawcy, który będzie świadczył usługi odbioru bądź odbioru i zagospodarowania odpadów, jest właściwe przygotowanie dokumentacji przetargowej.
2. Warto w tym momencie zwrócić uwagę na kilka dodatkowych, pożądanых załączników do SIWZ, które mogą mieć istotny wpływ na przebieg postępowania z jednej strony, zaś z drugiej – na późniejszą realizację usługi:
 - 2.1. opis przedmiotu zamówienia – bardzo istotny element, na podstawie którego Zamawiający precyzuje, czego oczekuje, a Wykonawca ma możliwość oszacowania swojej oferty – powinien zawierać:
 - 2.1.1. opis zakresu świadczonej usługi,
 - 2.1.2. opis przyjętego sposobu gospodarki odpadami na terenie gminy,
 - 2.1.3. szacunkowy wykaz ilości i rodzajów pojemników,
 - 2.1.4. lokalizację pojemników (z załącznikiem graficznym – mapą gminy)
 - 2.1.5. sposób i częstotliwość opróżniania pojemników,
 - 2.1.6. obowiązki Wykonawcy.

- 2.2. mapa sytuacyjna z naniesioną lokalizacją pojemników,
 - 2.3. harmonogram wywozu odpadów komunalnych
 - 2.4. harmonogram wywozu odpadów wielkogabarytowych i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
 - 2.5. wykaz pojazdów
3. Poniżej przedstawiono układ standardowej SIWZ dla postępowania na odbieranie odpadów komunalnych.

**SPECYFIKACJA
ISTOTNYCH WARUNKÓW ZAMÓWIENIA**
(zwana w skrócie SIWZ)
w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonym w trybie
przetargu nieograniczonego
na
wykonywanie na terenie Gminy ... usługi odbioru i wywozu odpadów komunalnych
stałych z ...

ZAMAWIAJĄCY:

Gmina ...
adres: ...
tel. ...,
e-mail: ...
REGON: ...
NIP ...

Zatwierdzam:

...

..., dnia ...

1. Nazwa i adres Zamawiającego
 - 1) Zamawiającym jest Gmina ..., reprezentowana przez ...
 - 2) adres: ...

2. *Postanowienia ogólne:*

- 1) *Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego jest prowadzone w trybie przetargu nieograniczonego, na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2010r., Nr 113, poz. 759 z późn.zm.), zwanej w dalszej treści SIWZ Ustawą oraz przepisów wykonawczych wydanych do Ustawy.
Wartość szacunkowa zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 Ustawy.*
- 2) *Ogłoszenie o przetargu opublikowano:*
 - *w Biuletynie Zamówień Publicznych Nr ... z dnia ...*
 - *w siedzibie Zamawiającego,*
 - *na stronie internetowej Zamawiającego ...*
- 3) *Oferta powinna obejmować całość zamówienia – nie dopuszcza się możliwości składania ofert częściowych.*
- 4) *Zamawiający nie dopuszcza możliwości złożenia oferty wariantowej.*
- 5) *Przedłożone oferty muszą być zgodne z wymaganiami zawartymi w dokumentach przetargowych.*
- 6) *Zamawiający przewiduje udzielanie w okresie 3 lat od udzielenia zamówienia podstawowego zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 Ustawy.*
- 7) *Rozliczenia między Zamawiającym a Wykonawcą będą prowadzone wyłącznie w złotych polskich bez względu na uwarunkowania Wykonawcy.*
- 8) *Zamawiający nie przewiduje aukcji elektronicznej.*
- 9) *Wykonawca może złożyć tylko jedną ofertę.*
- 10) *Wykonawca jest związany ofertą przez okres 30 dni. Bieg terminu związania ofertą rozpoczyna się wraz z upływem terminu składania ofert.*
- 11) *Wykonawca poniesie wszelkie koszty związane z przygotowaniem i złożeniem oferty.*
- 12) *Zamawiający nie przewiduje zwrotu kosztów udziału w postępowaniu.*

3. *Opis przedmiotu zamówienia*

- 1) *Przedmiotem zamówienia jest wykonywanie na terenie Gminy ... usługi odbioru i wywozu odpadów komunalnych stałych z ...*
- 2) *Opis przedmiotu zamówienia zawiera załącznik nr 1 do niniejszej SIWZ.*
- 3) *Zamawiający informuje, że Wykonawca może powierzyć wykonywanie części zamówienia podwykonawcom, którzy posiadają aktualne zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów komunalnych.*
- 4) *Przedmiot zamówienia posiada kod CPV: 90.51.10.00-2.*

4. *Termin wykonania zamówienia*

Termin wykonania zamówienia: od dnia zawarcia umowy do dnia ...

5. *Opis warunków udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków*

O udzielenie zamówienia mogą ubiegać się Wykonawcy, którzy nie podlegają wykluczeniu z postępowania o udzielenie zamówienia na podstawie art. 24 ust. 1

i 2 ustawy oraz spełniają warunki udziału określone w art. 22 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych dotyczące:

- 1) *posiadania uprawnień do wykonywania określonej działalności lub czynności, jeżeli przepisy nakładają obowiązek ich posiadania:*
Opis sposobu dokonywania oceny spełniania tego warunku:
(...)
Ocena spełniania warunku nastąpi wg formuły spełnia / nie spełnia na podstawie Oświadczenia Wykonawcy.
- 2) *posiadania wiedzy i doświadczenia:*
Opis sposobu dokonywania oceny spełniania tego warunku:
(...)
Wykonawca zobowiązany jest udokumentować należyte wykonanie, w okresie ostatnich trzech lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy - w tym okresie, co najmniej ...
- 3) *dysponowania odpowiednim potencjałem technicznym:*
Opis sposobu dokonywania oceny spełniania tego warunku:
(...)
Zamawiający wymaga aby Wykonawca wykazał dysponowanie samochodami specjalistycznymi i samochodami ciężarowymi, spełniającymi wymagania techniczne określone przepisami ustawy prawo o ruchu drogowym oraz innymi przepisami szczególnymi, w ilości:
(...)
Ocena spełniania warunku nastąpi wg formuły spełnia / nie spełnia na podstawie Oświadczenia Wykonawcy.
- 4) *dysponowania osobami zdolnymi do wykonania zamówienia:*
(...)
- 5) *sytuacji ekonomicznej i finansowej:*
(...)
- 6) *Zamawiający wzywa Wykonawców, którzy w określonym terminie nie złożyli wymaganych przez Zamawiającego oświadczeń lub dokumentów, o których mowa w art. 25 ust. 1 Ustawy, lub którzy nie złożyli pełnomocnictw, albo którzy złożyli wymagane przez Zamawiającego oświadczenia i dokumenty, o których mowa w art. 25 ust. 1 Ustawy, zawierające błędy lub którzy złożyli wadliwe pełnomocnictwa, do ich złożenia w wyznaczonym terminie, chyba że mimo ich złożenia oferta Wykonawcy podlega odrzuceniu albo konieczne byłoby unieważnienie postępowania. Złożone na wezwanie Zamawiającego oświadczenia i dokumenty powinny potwierdzać spełnianie przez Wykonawcę warunków udziału w postępowaniu oraz spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez Zamawiającego, nie później niż w dniu, w którym upłynął termin składania ofert.*
- 7) *Wykonawca może polegać na wiedzy i doświadczeniu, potencjale technicznym, osobach zdolnych do wykonania zamówienia lub zdolnościach finansowych innych podmiotów, niezależnie od charakteru prawnego*

łączących go z nimi stosunków. Wykonawca w takiej sytuacji zobowiązany jest udowodnić Zamawiającemu, iż będzie dysponował zasobami niezbędnymi do realizacji zamówienia, w szczególności przedstawiając w tym celu pisemne zobowiązanie tych podmiotów do oddania mu do dyspozycji niezbędnych zasobów na okres korzystania z nich przy wykonywaniu zamówienia.

6. Wykaz oświadczeń lub dokumentów, jakie mają dostarczyć Wykonawcy
7. Informacje o sposobie porozumiewania się Zamawiającego z Wykonawcami oraz przekazywania oświadczeń lub dokumentów
 - 1) Wszelkiego rodzaju oświadczenia, wnioski, zawiadomienia, informacje itp. (korespondencja) Zamawiający i Wykonawcy przekazują pisemnie.
 - 2) Dopuszcza się porozumiewanie za pomocą faksu (Nr ...) lub drogą elektroniczną (adres: ...). W przypadku przesyłania Korespondencji faksem lub drogą elektroniczną, każda ze Stron na żądanie drugiej niezwłocznie potwierdza fakt jej otrzymania.
 - 3) Wykonawca może zwrócić się do Zamawiającego o wyjaśnienie treści SIWZ. Zamawiający prosi o przesyłanie treści pytań również w wersji elektronicznej na wyżej wymieniony adres.
 - 4) Zamawiający jest obowiązany udzielić wyjaśnień niezwłocznie, jednak nie później niż na 2 dni przed upływem terminu składania ofert, pod warunkiem że wniosek o wyjaśnienie treści SIWZ wpłynął do Zamawiającego nie później niż do końca dnia, w którym upływa połowa wyznaczonego terminu składania ofert.
 - 5) Pracownikami Zamawiającego uprawnionymi do kontaktów z Wykonawcami są:
 - ... – w zakresie przedmiotu zamówienia,
 - ... – w zakresie stosowania Ustawy.
8. Wymagania dotyczące wadium
 - 1) Przystępując do niniejszego postępowania każdy Wykonawca zobowiązany jest wnieść wadium w wysokości ... zł (słownie: ... złotych).
 - 2) W zależności od woli Wykonawcy wadium można wnieść w jednej lub kilku następujących formach:
 - (...)
 - 3) W przypadku wnoszenia wadium w formie pieniężnej należy dokonać przelewu na wymieniony rachunek bankowy, za moment wniesienia uznaje się moment uznania rachunku Zamawiającego.
 - 4) Potwierdzeniem formy pieniężnej wniesienia wadium będzie załączona do oferty kopia przelewu z potwierdzeniem dokonanego przelewu i poświadczeniem „za zgodność z oryginałem” przez Wykonawcę lub oryginał przelewu.

W pozostałych przypadkach wymagane jest włożenie do oferty oryginału dokumentu, o którym mowa w pkt ... Dokumenty te muszą zachowywać ważność przez cały okres, w którym Wykonawca jest związany ofertą.

- 5) Zwrot wadium nastąpi w trybie art. 46 Ustawy.
9. Opis sposobu przygotowania ofert
- 1) Ofertę składa się, pod rygorem nieważności, w formie pisemnej, w języku polskim, w formie zapewniającej pełną czytelność jej treści.
 - 2) Oferta winna być sporządzona na lub w oparciu o formularz oferty (załącznik nr 5) zgodnie z wymaganiami zawartymi w niniejszej SIWZ oraz załącznikami wchodzącymi w jej skład i zawierać dokumenty wymienione w pkt. 6.
 - 3) Oferta i wszystkie załączniki do oferty powinny być podpisane przez Wykonawcę.
(...)
 - 4) Informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2003r. Nr 153, poz. 1503, z późn. zm.), które Wykonawca zastrzegł, że nie mogą one być udostępniane, powinny być oddzielone od pozostałej części oferty. Wykonawca w szczególności nie może zastrzec informacji dotyczących ceny, terminu wykonania zamówienia, okresu gwarancji i warunków płatności zawartych w ofercie (art. 8 ust. 3 Ustawy).
10. Miejsce oraz termin składania i otwarcia ofert
- 1) Oferty lub ich zmiany należy składać w Urzędzie Gminy w ... pok. nr ... (sekretariat) lub nadsyłać na adres: ... w terminie do dnia ... do godz. ...
 - 2) Oferty otrzymane po terminie określonym w punkcie 1) nie zostaną otwarte i będą niezwłocznie zwrócone Wykonawcom.
 - 3) Otwarcie ofert nastąpi w dniu ... godz. ... w siedzibie Zamawiającego w pok. nr ...
 - 4) Otwarcie ofert jest jawne.
 - 5) Bezpośrednio przed otwarciem ofert zostanie podana kwota jaką Zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia.
 - 6) Podczas otwarcia ofert Zamawiający poda nazwy (firmy) oraz adresy Wykonawców a także informacje dotyczące ceny, terminu wykonania zamówienia, warunków płatności zawartych w ofertach.
 - 7) W przypadku, gdy Wykonawca nie był obecny na otwarciu ofert, Zamawiający na jego wniosek przekaze informacje z otwarcia ofert.
 - 8) W przypadku, jeśli Wykonawca zechce zapoznać się ze złożonymi ofertami powinien zwrócić się z pisemnym wnioskiem do Zamawiającego, który wyznaczy miejsce i termin okazania ofert.
11. Opis sposobu obliczania ceny oferty
- 1) Rozliczenia między Zamawiającym a Wykonawcą będą prowadzone wyłącznie w złotych polskich.
 - 2) Wykonawca określi:
 - a) ceny jednostkowe za wywóz poszczególnych pojemników wymienionych w formularzu cenowym, a następnie obliczy wartość zgodnie z formularzem cenowym,

- b) cenę ryczałtową za 1 miesiąc wywozu 1 zestawu worków z selektywnie zebranych szkłem, papierem i tworzywem sztucznym z gospodarstw domowych wymienionych w formularzu cenowym, a następnie obliczy wartość zgodnie z formularzem cenowym,
 - c) cenę jednostkową za kilometr za wywóz wyselekcjonowanego popiołu, a następnie obliczy wartość zgodnie z formularzem cenowym (ilość kilometrów podano szacunkowo),
 - d) cenę jednostkową za 1m³ odebranych odpadów wielkogabarytowych i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, a następnie obliczy wartość zgodnie z formularzem cenowym,
- 3) Wartość całego przedmiotu zamówienia (suma wartości brutto poszczególnych pozycji z formularza cenowego) stanowić będzie cenę ofertową brutto podlegającą ocenie przez Zamawiającego.
 - 4) Cena ofertowa powinna zawierać wszystkie koszty związane z realizacją usługi w szczególności koszty załadunku, transportu, przyjęcia odpadów komunalnych zmieszanych, wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, do instalacji przeznaczonych do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych w Regionie ...na terenie którego znajduje się Gmina ..., a także dezynfekcji i mycia pojemników, koszt worków na odbiór odpadów selekcjonowanych
 - 5) Ceny określone w formularzu cenowym winny być cenami ostatecznymi, wyliczonymi po zastosowaniu ewentualnych upustów. Ceny jednostkowe netto (bez podatku VAT) będą cenami stałymi, obowiązującymi przez cały okres realizacji zamówienia.
 - 6) Zamawiający dopuszcza zmianę wynagrodzenia Wykonawcy w przypadku ustawowej zmiany stawki podatku VAT.
12. Opis kryteriów, którymi Zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty wraz z podaniem znaczenia tych kryteriów oraz sposobu oceny ofert
- 1) Kryteria oceny ofert:
cena – 100 %.
 - 2) Zamawiający poprawi w ofercie:
(...)
 - 3) Zamawiający odrzuci ofertę, jeżeli:
(...)
13. Informacje o formalnościach, jakie powinny zostać dopełnione po wyborze oferty w celu zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego
- 1) Zamawiający niezwłocznie po wyborze najkorzystniejszej oferty zawiadomi Wykonawców, którzy złożyli oferty, o:
(...)
 - 2) Wykonawca, którego oferta zostanie uznana jako najkorzystniejsza, przed podpisaniem umowy zobowiązany jest do:
(...)

- 3) *Nie dostarczenie dokumentów wymienionych w ppkt. 2) w wyznaczonym przez Zamawiającego terminie spowoduje, że zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego stanie się niemożliwe z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy.*
- 4) *W przypadku, jeżeli Wykonawca, którego oferta została wybrana będzie uchylał się od zawarcia umowy Zamawiający wybierze ofertę najkorzystniejszą spośród pozostałych ofert, bez przeprowadzania ich ponownej oceny, chyba że znajdą przesłanki, o których mowa w art. 93 ust. 1 Ustawy.*
14. *Wymagania dotyczące zabezpieczenia należytego wykonania umowy*
 - 1) *Na podstawie art. 147 ust. 1 i 2 ustawy Zamawiający wymaga wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy przez Wykonawcę, którego oferta zostanie wybrana jako najkorzystniejsza. Wysokość zabezpieczenia należytego wykonania umowy wynosi 5% ceny ofertowej brutto.*
 - 2) *Zabezpieczenie należytego wykonania umowy można wnieść w formach wymienionych w art. 148 ust. 1 Ustawy.*
 - 3) *Zamawiający nie wyraża zgody na wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania umowy w formach wymienionych w art. 148 ust. 2 Ustawy.*
 - 4) *Zabezpieczenie wnoszone w pieniądzu Wykonawca zobowiązany będzie wnieść przelewem na rachunek bankowy Zamawiającego: ..., z podaniem tytułu: „zabezpieczenie należytego wykonania umowy – wykonywanie na terenie Gminy ... usługi odbioru i wywozu odpadów komunalnych stałych z ...”.*
 - 5) *Zwrot zabezpieczenia należytego wykonania umowy nastąpi w terminie 30 dni od dnia wykonania umowy i uznania przez Zamawiającego za należyte wykonaną.*
15. *Ogólne warunki umowy*

(...) – lub można przygotować wzór umowy, który będzie stanowił załącznik do SIWZ
16. *Pouczenie o środkach ochrony prawnej przysługujących Wykonawcy w toku postępowania o udzielenie zamówienia*

Zgodnie z art. 180 Ustawy wobec czynności Zamawiającego podjętych niezgodnie z Ustawą w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub zaniechania przez Zamawiającego czynności, do której jest zobowiązany na podstawie ustawy, Wykonawcy przysługuje odwołanie.

W niniejszym postępowaniu odwołanie przysługuje wyłącznie wobec czynności:

 - 1) *opisu sposobu dokonywania oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu;*
 - 2) *wykluczenia odwołującego z postępowania o udzielenie zamówienia;*
 - 3) *odrzućcia oferty odwołującego.*

Odwołanie wnosi się w terminie 5 dni od dnia przesłania informacji o czynności Zamawiającego stanowiącej podstawę jego wniesienia – jeżeli zostały przesłane

sposób określony w art. 27 ust. 2 ustawy (faksem lub pocztą elektroniczną) albo w terminie 10 dni – jeżeli zostały przesłane w inny sposób (pisemnie).

Odwołanie wobec innych czynności wnosi się w terminie 5 dni od dnia, w którym powzięto lub przy zachowaniu należytej staranności można było powziąć wiadomość o okolicznościach stanowiących podstawę jego wniesienia.

Odwołanie wnosi się do Prezesa Izby w formie pisemnej albo elektronicznej opatrzonej bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

Odwołujący przesyła kopię odwołania Zamawiającemu przed upływem terminu do wniesienia odwołania w taki sposób, aby mógł on zapoznać się z jego treścią przed upływem tego terminu. Zastosowanie ma art. 27 ust. 2.

Pozostałe informacje na ten temat znajdują się w rozdziale 2 (art. 180 – 198) ustawy Prawo zamówień publicznych.

Spis załączników
(...)

7.2.4. Wzory materiałów informacyjno-edukacyjnych

1. Obowiązkowym elementem wprowadzonych zmian w przepisach dotyczących gospodarki odpadami jest prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych przez gminy w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych.
2. Zadania te można wykonywać w zróżnicowanej formie, np. poprzez:
 - 2.1. kampanie informacyjne w mediach lokalnych,
 - 2.2. plakaty i ulotki adresowane do uczestników systemu na terenie gminy,
 - 2.3. strony tematyczne i informacje w internecie.
3. Z pewnością, część zadań w tym zakresie można przekazać podmiotowi, który wygra obsługę gminy w zakresie odbioru bądź odbioru i zagospodarowania odpadów.
4. Ważna w tym zakresie będzie również współpraca gminy z podmiotami prowadzącymi RIPOK oraz organizacjami odzysku czy organizacjami pozarządowymi.
5. Jako przykład materiałów informacyjnych mogą posłużyć opracowane przez Ministerstwo Środowiska wzory plakatów i ulotek.

5.1. Zamieszczone poniżej wzory są dostępne na stronie: http://www.mos.gov.pl/artukul/4442_kampanie_gminne/17606_wsparcie_kampanii_informacyjnych_gmin.html

Rysunek 2 Przykład materiałów informacyjno-edukacyjnych

Źródło: Ministerstwo Środowiska

Krajowa Agencja Informacyjna INFO Sp. z o.o.
ul. Artyleryjska 3K
10-165 Olsztyn

Zebrał i opracował:
Mariusz Rychcik

Mazowsze.
serce Polski

Wojewódzki Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej
w Warszawie

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
www.wfosigw.pl

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO W WARSZAWIE

ul. Jagiellońska 26, 03-719 Warszawa
tel. (+48 22) 5979-100
fax (+48 22) 5979-290
e-mail: urzad_marszalkowski@mazovia.pl

